

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | BR. 12/430 | GODINA XL | CIJENA 10 KN

PROSINAC 2021.

**Sretan Božić i blagoslovljena
2022. godina!**

Poštovani čitatelji Ldonje,

slavimo blagdan Isusova rođenja – Božić i Ldonja svojim prilozima nastoji dati svoj doprinos što boljem doživljavanju ovoga najljepšeg blagdana.

Sigurno smo i vrijeme došašća, kako smo i napomenuli u prošlome broju, nastojali što bolje proživjeti u duhovnom ozračju slušajući poziv Ivana Krstitelja na obraćenje. Vjerujem da svatko od nas ima nešto u sebi što valja promijeniti nabolje kako bi poruka Božića i cijelog božićnog vremena imala pravoga učinka na naš život. Tu nam je ove godine možda i malo „pomoglo“ ograničeno i suzdržano izvanjsko slavlje uvjetovano pandemijom i svime što ona sa sobom nosi. Slavlje je Božića i ove godine možda intimirnije i suzdržanije, ali to dakako ne znači da nismo bili u mogućnosti

doživjeti i slaviti Isusovo rođenje baš onako kako priliči. Možda smo ove godine upravo zbog toga mogli razaznati pravu poruku Božića. Bog je iz ljubavi prema nama poslao svoga sina na svijet da bude jedan od nas. Došao je u obličju maloga bespomoćnog djeteta, rodio se u štali da nam već svojim dolaskom na ovaj naš svijet pokaže da je došao služiti, da je došao ohrabriti posebno malene, neznatne, da je došao s nama podijeliti ovaj naš ljudski život onakav kakav doista jest. Utjelovljenjem Bog naše ljudsko dostoјanstvo uzdiže na razinu Božjih sinova i kćeri. To, dakako, ne bi trebalo ostati samo fraza koju ovih dana često izgovaramo, već bi upravo ta spoznaja trebala biti ohrabrenje i nadahnuće za naš život. Duhovno jači i s više nade i vjere trebali bismo i nakon ovih blagdana zakoračiti u svoju budućnost.

Sveti Luka u svom Evandželu koje čitamo na Polnočki smještia Isusovo rođenje u povjesni kontekst spominjući i cara Augusta i upravitelja Sireje Kvirinija vjerujemo zato jer želi govoriti o utjelovljenju sina Božjega kao izvanrednom iskoraku Boga u našoj ljudskoj povijesti. Želi nam reći da to nije lijepa priča koja se priča maloj djeci. To nije priča koju svake godine prikazujemo u jaslicama, već je to izraz neizmjerne Božje ljubavi prema nama koja nas obvezuje i potiče da i mi danas istinskim kršćanskim životom odgovorimo na tu Božju ljubav. Nama je, istini za volju, lakše diviti se jaslicama, uživati u lijepim božićnim pjesma nego se pitati hoćemo li nakon sve te ljepote biti bolji ljudi. Hoćemo li imati više strpljenja, razumijevanja i dobrote za ljude s kojima živimo i koje u svome životu susrećemo? Gledati malo dijete u jaslama znači

vidjeti i najveći izraz ljubavi i žrtve, a to je kalvarija, to je križ i, dakako, nakraj to je svjetlo uskrsloga jutra.

„Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima u prorocima; konačno u ove dane progovori nam u Sinu.“ To su riječi Poslanice Hbrejima koje odzvanjaju u našim crkvama na dan Božića. Ove nas lijepo riječi potiču na razmišljanje djeluje li Bog još uvijek. Možda imamo dojam da je Bog nekad govorio, a da danas ne govorи. Ipak, ako bolje pogledamo, vidjet ćemo da Bog govorи i danas. Možda u današnje vrijeme posebno po onima koji se žrtvuju za dobrobit ljudi koji su u potrebi, koji su bolesni, koji su u drugim životnim nevoljama ili nedaćama, i ne štede sebe ni svoje sposobnosti kako bi drugi mogli dostojnije živjeti. Možda se valja pitati hoće li Bog progovoriti i po meni, po mojim sposobnostima i darovima koje sam primio kao nezaslužen dar da drugima služim upravo onako kako mi je Isus svojim rođenjem i cijelim životom pokazao.

Poštovani čitatelji, možda je doista došlo vrijeme da svoju vjeru iskažemo primjerom svoga života. Danas vidimo da same riječi, koliko god one bile lijepi, nisu dovoljne. O našoj vjeri neka progovore naša djela. Nadamo se da će nam Isusovo rođenje i blagdani koji krase ovo božićno vrijeme pomoći u dosljednjem i djelotvornijem življenu vjere kako bi svijet u kome živimo u nama prepoznao onu istu ljubav koju on ima prema nama.

Poštovani čitatelji, svima vama i svima vašima uime članova Uredništva i svih suradnika Ldonje želim čestit Božić i obilje Božjega blagoslova u novoj, 2022., godini.

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulskog biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Danijela Fattorich, David Gortan, Vilim Grbac, Tomislav Milohanić, Željko Mrak, s. Terezija Pavić

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-342

ladonja@biskupija-porecko-pulsa.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Godišnja pretplata 120,00 kuna

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisk/Nakladnik

JOSIP TURČINOVIC d.o.o.

Dobrilina 6, PAZIN

Broj i naziv ziro računa:

ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d. d.

IBAN: HR7023800061147003243

Uplate iz inozemstva izvršiti na:

JOSIP TURČINOVIC d.o.o.

Dobrilina 6, PAZIN

IBAN: HR7023800061147003243

BIC/SWIFT: ISKBHR2X

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Čestit Božić!

„Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod!“ (Lk 2,10)

na neznatnost službenice svoje.“ (Lk 1, 46b-48) Bog je pogledao na Marijinu neznatnost, na njezinu malenost, skrovitost, poniznost. Kao što rijeka teče u dolinu, tako i Božja milost može doći samo u ponizno srce. Marija je bila tako ponizna, tako svjesna svoje malenosti pred Bogom i Božje veličine, da je bila magnet za Božje milosti. Marija je zato bila puna milosti. Znamo da je kroz povijest bilo mnogo žena, i to mnogo svetih i krepostnih, ali samo ponizna nazaretska Djevica bila je dostoјna rodit Sina Božjeg.

Drage majke, žene, djevojke, posebno vama Blažena Djevica Marija može biti uzor. Uzor u poniznosti, uzor u majčinskoj ljubavi prema djeci i odañoj ljubavi prema svom mužu, uzor u bezuvjetnom darivanju.

Ali, Isus je bio povjeren i svetom Josipu, skrovitom nazaretskom tesaru. Zašto baš njemu? Evanđelist Matej nam donosi da je Josip bio „**muž pravedan**“ (Mt 1,19). A „ako li tko ljubi pravednost, kreposti su plodovi njezinih napora: jer ona poučava umjerenosti i razboritosti, pravednosti i hrabrosti“ (Mudr 8,7), govori nam Sveti pismo. Drugim riječima, Josip je bio krepostan čovjek, svet. Kreposti o kojima govori Knjiga mudrosti četiri su stožerne, glavne kršćanske vrline na kojima se grade ostale kreposti. A nismo li svi mi koji smo prigrili Isusovu radosnu vijest pozvani na svet i krepostan život?

Ipak, dragi očevi, muževi, mladići, poglavito vama sveti Josip može biti uzor – uzor u vjernosti Bogu, uzor u brizi za obitelj, uzor u vjernosti, uzor u skrovitosti, uzor u marljivosti!

Ali u onoj svetoj božićnoj noći, tu su bili i pastiri. Siromašni pastiri koji su danima i noćima bili uz svoja stada i čuvali ih od napada divljih zvijeri. Pastiri su u Isusovo vrijeme bili oni koji zbog svoje neukosti nisu niti znali niti prakticirali Zakon. Oni nisu imali prava kao ostali u društvu. Ipak, Bog upravo njima javlja radosnu vijest spasenja.

Ali osim tih siromašnih pastira, Bog se objavljuje i bogatim kraljevima koji su po društvenom statusu i bogatstvu

bili daleko iznad pastira. Vidimo da Bog nije pristran – ne staje niti na stranu siromašnih niti na stranu bogatih. Pa koja je onda tajna Božjeg izabranja pastira i kraljeva? Odgovor opet nalazimo u Svetom pismu: „Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a Bog gleda što je u srcu.“ (1 Sam 16, 7) Bog gleda samo na srce, **srce koje je ponizno i otvoreno** da bi moglo prepoznati i primiti Boga. I to na onaj način kako se objavljuje – u liku malenog Djeteta. Samo ponizno srce može vidjeti Boga u liku Djeteta. Zato, u ovom božićnom vremenu Bog nas poziva da se suočimo sa sobom i vidimo kakvo je naše srce pred Bogom. Je li ono hladno za Boga i bližnjega, poput onih koji nisu otvorili vrata svoga doma Mariji i Josipu? Jesmo li svjesni poput Blažene Djevice Marije da je sve Božji dar? Trudimo li se poput svetog Josipa živjeti pravedno? Gledamo li Boga samo kao automat koji će nam po naručenoj molitvi dati ono što mislimo da trebamo imati ili u svom srcu gajimo iskrenu ljubav i zahvalnost prema Bogu? Imamo li dovoljno ljubavi i razumijevanja za one koje nam je Bog povjerio, prije svega one iz naših obitelji? Jesmo li nepristrani ili radi svojih interesa stajemo na stranu onih od kojih možemo nešto dobiti? Prepoznajemo li tragove Božjeg vodstva i Božje ljubavi u svom životu poput kraljeva?

Uđimo u svoju nutritinu, neka se naš pogled ne zadržava na blještavoj vanjštinji božićnih ukrasa, nego ponizimo se u dubini srca i pokajmo se da bismo i mi ovog Božića mogli susresti Isusa. Tada će Božić zadobiti svoj puni smisao – Isus će se roditi u našim srcima i uživat ćemo plodove koje samo Bog može dati – ljubav, radost i mir.

Draga braćo i sestre, Vama, onima koje nosite u svojim srcima i svim ljudima dobre volje, od srca želim čestit i blagoslovjen Božić i sretnu Novu godinu.

✠ Dražen Kutleša,
nadbiskup koadjutor i apostolski upravitelj

SVETI JOSIP – UZOR NASLJEDOVANJA

Godina sv. Josipa je iza nas. Ti jekom te godine u ovoj smo rubrici nastojali približiti nam lik sv. Josipa kako bismo se još više oduševili za pobožnost prema njemu. Mnogi su veliki svetci, poput sv. Terezije Avilske i sv. Leopolda Mandića, preporučivali pobožnost sv. Josipu ističući kako njegov zagonovor kod Boga sve postiže. Dobro je i potrebno častiti svetce svojim pobožnostima, zavjetima, hodočašćima, no iznad svega najvrednije, a i ono što dragoga Boga i svetce najviše veseli, jest kada ih slavimo nasljedovanjem njihovih kreposti. Stoga kao još jedan poticaj na putu nasljedovanja Krista po primjeru svetoga Josipa donosimo crtice iz govora pape Franje koje je protekle godine uputio o svetom Josipu.

Čovjek vjere i predanja

u volju Božju

„Duhovni Josipov život nije put koji tumači, nego put koji prihvata, što ne znači da je on pasivno rezignirani čovjek. Štoviše, njegov je protagonistam hrabar i snažan jer snagom Duha Svetoga, punom nade, zna dati prostor i kontradiktornom, neočekivanom, razočaravajućem dijelu života. Preko svetoga Josipa, kao da nam Bog ponavlja: ‘Ne bojte sel’, jer vjera daje značenje svakom događaju, radosnom ili žalosnom, i čini nas svjesnima da

Bog može učiniti da cvijeće nikne među stijenama.“

Čovjek ponizne, skrivene prisutnosti

„U Evanđeljima se o Isusu govori kao o ‘Josipovu sinu’ i ‘drvodjeljini sinu’. Pri povijedajući o Isusovu djetinjstvu i ocrtavajući njegovo rođenstvo, evanđelisti Matej i Luka govore o Josipu ne predstavljajući ga kao biološkoga oca, ali u svakom slučaju kao punopravnoga Isusova oca. Matej nam daje da shvatimo kako je Josipov lik, iako naizgled sporedan, diskretan, u drugom redu, naprotiv središnji u povijesti spasenja. Marijin zaručnik živi svoju ulogu ne želeći nikada zavladati scenom. (...) Josip tako postaje uzor u kojem svatko može pronaći čovjeka koji prolazi neprimjećen, čovjeka svakodnevne, diskretne i skrivene prisutnosti, zagovornika, potporu i vodiča u teškoćama.“

Čuvar Crkve i čuvar braće

„Josip je čuvar Isusa i Marije, a time je čuvar i Crkve koja je produžetak Kristova tijela u povijesti. Taj vidik Josipove skrbi velik je odgovor na izvještaj iz Knjige Postanka. Kada Bog traži od Kajina da položi račun za Abelov život, on odgovara: ‘Zar sam ja čuvar brata svoga?’ Josip kao da nam svojim životom želi reći da smo uvijek pozvani osjećati se čuvarima svoje braće, čuvarima

onih koje je stavio kraj nas, onih koje nam Gospodin povjerava u životnim okolnostima.“

Otac koji sanja

„Tamo gdje drugi ne vide ništa, Josip istražuje Božje djelovanje, postajući ‘sanjar’, onaj koji gleda dalje. U Mariji i Isusu pronalazi znakove njegove prisutnosti te vjerujući više Bogu nego vlastitim dvojbama, predao mu se kao sredstvo za ostvarivanje većeg plana, u službi obavljanoj u skrivenosti, velikodušno i neumorno, sve do tihoga kraja života.“

Uzor u zreloj ljubavi

„Život često nije onakav kakvim ga zamišljamo, može biti teško prijeći iz ‘zaljubljenosti’ u ‘logiku zrele ljubavi’. Zaljubljenost je obilježena vrstom ‘očaranosti’ koja s vremenom nestaje. No upravo kada to prvo ljubavno uzbudjenje prestane, počinje prava ljubav, kazao je Papa. Ljubav ne znači da druga osoba ili naš život treba odgovarati našoj mašti, već da biramo u potpunoj slobodi preuzeti odgovornost za život kakav god došao, kao što je to učinio Josip kada je na Božju zapovijed izabrao uzeti Mariju za ženu.“

Kršćanski su zaručnici pozvani svjedočiti o ljubavi poput ove, koja ima hrabrosti prijeći s logike zaljubljenosti na logiku zrele ljubavi. Ljubav jednoga para napreduje u životu i svakoga dana dozrijeva.“

(www.vaticannews.va)

ZAMKE „INKLUZIVNE KOMUNIKACIJE“

Naslov je prošle kolumne glasio „Sumrak istinske komunikacije“. Tu je bilo riječi o našim nesuglasicama u svezi s pandemijom COVID-19, o cijepljenju, testiranju, jednom riječu o svemu onome što nas ovih dana razdvaja i onemogućava zdravu ljudsku komunikaciju. Pored svega onoga što nas tu razdvaja, ostaje ipak činjenica da sva ta naša razmimoilaženja ne diraju osnovne vrijednosti našega suživota, ne uspijevaju narušiti našu ljudskost, naše zalaganje za poštovanje ljudske naravi. Bez obzira kakvo mišljenje o tim pitanjima imali, naša komunikacija nije toliko ugrožena da bi predstavljala prepreku istinskom uvažavanju ljudskoga dostojanstva onoga koji drugačije misli ili osjeća. Ipak smo zadržali i očuvali jednu visoku dozu poštivanja drugoga, naših različitosti, bez obzira slagali se mi u svemu ili ne. Dakle, problemi naše komunikacije ipak su bili „mačji kašalj“ u odnosu na komunikaciju koju nam kao vrhunsko otkriće sada podastire svemoćna Evropska unija, bolje rečeno njezina službenica Helena Dalli.

Problem tzv. „inkluzivne komunikacije“

Na prvi pogled interni dokument Evropske komisije koji preporučuje službenicima EU-a kako se ponašati i kako govoriti, ima plemenitu namjeru. Ona kaže: „Svrha moje inicijative za izradu smjernica, kao internoga dokumenta za komunikaciju osoblja Komisije u obavljanju njihova posla, bila je postizanje važnog cilja: ilustrirati raznolikost evropske kulture i pokazati uključivu prirodu Komisije prema svim slojevima društva i vjerskim uvjerenjima europskih građana.“ To bi bila tzv. „inkluzivna komunikacija“ s ciljem brisanja svih različitosti spola i roda, civilizacijskih uvjerenja, vjerske pripadnosti, dakle, stvaranje jedne bezlične komunikacije koja ima za cilj ukidanje svih razlika i specifičnosti, bilo da se one odnose na ljudsku narav ili neke tradicijske vrijednosti i običaje.

Kao da bi vrhunsko načelo takve komunikacije bilo: ukinimo i izbrišimo sve ono što nas razlikuje kako bismo na taj način prešutno mogli bolje komunicirati. Naravno, prepostavka je svemu tome stvaranje jednoga sasvim novog načina izražavanja, učenje jednoga novog jezika, sve do kreiranja jednoga novog civilizacijskog načina bezlične komunikacije. Nije slučajno da naziv toga dokumenta glasi „Union of Equality“ („Unija jednakosti“). Kao da dobrobit EU-a ovisi o ukidanju svih mogućih različitosti među ljudima.

Kršćanstvo na udaru

Naravno da je u takvom dokumentu najprije na udaru bilo kršćanstvo i njegove vrijednosti. Tako se sugerira izbjegavanje spominjanja isključivo muškoga roda u rečenicama poput „vatra je najveći čovjekov izum“. Bolje je reći „vatra je najveći izum ljudskog roda“. S obzirom da nisu svi Euopljani kršćani, ne bi trebalo upotrebljavati riječi „Božić“ i „božićni blagdani“, nego koristiti izraz „blagdanski praznici“. Trebalo bi u govoru izbjegavati kršćanska imena, kao što su Marija, Josip, Ivan, te umjesto toga koristiti „neutralna“ imena, kao što su Malika, Julio... „U našoj komunikaciji nikad ne treba pretpostaviti da su svi heteroseksualci, da se svi identificiraju sa spolom po rođenju“, kaže se u smjernicama. Stoga se preporučuje da se ne koristi izraz „dva spola“, da se govor ne započinje s „dame i gospodo“ i umjesto toga preporučuje se započeti s „dragi kolege“. Preporučuje se da se u anketama u kojima se anketiranu osobu pita za spol, uvede i mogućnost „nebinarna“ osoba i „ne želi se izjasniti“.

Dvojni ciljevi „naprednih“ komunikatora

Nakon burnih reakcija sa svih strana Helena Dalli povukla je Dokument na „dodatnu doradu“. Priča, dakle, nije gotova. Vatikanski državni tajnik kardinal Pietro Parolin reagirao je pitanjem znači li to „poništavanje

kršćanskog identiteta naše Europe“. „Naravno, znamo da Europa svoje postojanje i svoj identitet duguje brojnim doprinosima, ali svakako ne možemo zaboraviti da je jedan od njezinih glavnih doprinosa, ako ne i najvažniji, samo kršćanstvo“, izjavio je kardinal Parolin. Ako čelnica jednoga resora smatra kako bi svi zaposlenici u uredima EU-a trebali usvojiti takvu komunikaciju, jasno je kakav je stav EU-a u odnosu na neke temeljne vrijednosti na kojima Europa počiva, a one su nedvojbeno kršćanskih kori-jena. Tome u prilog govori i činjenica da se nitko relevantan iz institucija EU-a nije tom dokumentu usprotivio. Najžešće su kritike dolazile izvana, s Malte, iz koje dolazi Helena Dalli, te od običnih građana. Za prepostaviti je da se tim dokumentom željelo testirati puls europskih građana. Sigurno je da će se uskoro nastojati nametnuti novi način umjetne komunikacije kojemu je jedini cilj od Euopljana stvoriti jednu amorfnu masu građana poslušnika. Tko ne razlikuje više spol ni rod ili se odriče svojega kršćanskog imena, tko se srami ili boji spomenuti Božić, ostaje samo figura na šahovskoj ploči, gdje poteze vuku „napredni“ komunikatori čiji je jedini interes od svih nas stvoriti ljude podložne svakojakoj manipulaciji.

Josip Grbac

Snaga krhkosti

Božja riječ ima poruku za svakoga čovjeka u svako vrijeme: zato što je Duhom Svetim nadahnuta, ona nadilazi prostor i vrijeme u kojem je nastala i govori svakom čovjeku iznova. Zato prorok Izajia kaže: „Sahne trava, vene cvijet, ali riječ Gospodnja ostaje dovijeka.“ (Iza 40,7-8 i 1 Pt 1,24-25) To je snaga Božje riječi, koja u čovjeku čini ono što Bog hoće, ako je prihvatimo otvorena srca.

Čovjek ponekad izvrće smisao Božje riječi: tada je na djelu mehanizam zlouporabe moći, koji sve oko sebe želi podvrgnuti svojem „ja“, pa tako i Božju riječ, s jednim ciljem – da ona u drugom čovjeku proizvede učinak koji čovjek želi postići, a ne Bog. Mnogi su tijekom povijesti počušali napraviti takav „državni udar“ nad Božjom riječi i staviti je u službu svojih interesa. To se događa kad se Biblijom opravdavaju postupci koji nemaju za cilj spasenje duša, nego neki drugi projekt, kad političar svoju vjeru koristi kako bi okupio ljude i promicao svoj plan. Citira Sveti pismo, poziva se na Božju riječ, no pri tom – evanđeoski ideal, mir, ljubav, uslužnost, dobrostivost i svi ostali plodovi Duha, ostaju po strani, a u prvi plan izbjija njegova želja da pridobije većinu, masu, na svoju stranu.

No, Božja riječ nije upućena masi, već pojedincu koji je pozvan sebe suočiti s riječju i donijeti plodove dostoje nadahnucu. Božja je

riječ usmjerena prema ljudskom srcu i svoje plodove daje upravo u ljudskom srcu. Iako snažna, Božja je riječ blaga i malena. Tu stvarnost malenosti Božje riječi na poseban način naglašava otajstvo Božića: Riječ se pojavljuje u liku krhkog djeteta, novorođenoga Isusa. Otajstvo utjelovljenja prolazi kroz još jednu malenos, Marijinu malenos, ona je sebe opisala kao „neznatnu“, nebitnu u očima svijeta, ali znamo da je Božjim očima dragocjena. Bog je, dakle, sakrio svoju najveću snagu u krhkost i bespomoćnost.

„Lude svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake“, piše Pavao u 1 Kor 1,27. I Luka je slično pisao: Bog „silne zbac s prijestolja, a uzvisi neznatne“ (Lk 1,52). Biblija otkriva da su Božja perspektiva i perspektiva svijeta dijametralno suprotne. No, ove misli apostola Pavla i evanđelista Luke mogu u očima čitatelja nahraniti barem dva suprotstavljeni stava: hoćemo li ovdje razmišljati o neznatnosti i slabosti kao privilegiranom mjestu spoznaje Božje mudrosti? Ili ćemo razmišljati samo o onom drugom dijelu rečenice, o posramljivanju jakih i ponižavanju silnih?

Jer istina je, Bog okreće silnice povijesti, i oni koji su bili slabi, u Božjim očima postaju jaki i važni. Ali opasno je primjenjivati tu logiku na društveno-političko djelovanje. Moglo bi se dogoditi da te riječi,

izvan konteksta – nahrane samo niske strasti, agresivnost. Moglo bi se dogoditi da u srcu vjernika – uzgoje osvetoljubivost, koja samo čeka prigodu da uzvrati zbog učinjenoga zla i poniženja te umire od želje da silne zbac s prijestolja.

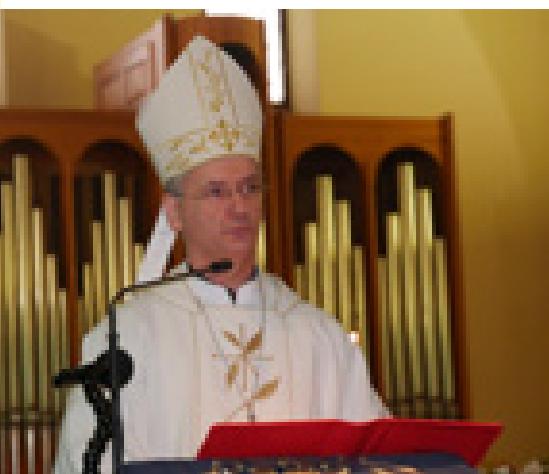
To nije logika Evanđelja: Evanđelje želi uspostaviti pravednost, ali ne putem gorčine i osvetoljubivosti. Evanđelje donosi svjetlo u svijet – jer preobražava srca ljudi, i postavlja uzde na agresivne porive.

Zato je otajstvo Božića srce odgoja za Evanđelje Isusa Krista: u njemu je utjelovljena nježnost i milina, sva mudrost svijeta otkriva se u krhkosti novorođenoga djeteta. Božja riječ želi na ljudsko srce djelovati upravo tako – raznežiti ga, ispuniti milinom i ljubavlju. Ne želi zastrašivati, ni uvjetovati – nego darivati se bezuvjetno, snagom nježnosti. Zato prorok Joel govorи: „Vratite se Bogu svome, jer on je nježnost sama i milosrđe, spor na ljutnju, a bogat dobrotom, on se nad zlom ražali.“ (Joel 2,13)

Pred novorođenim Isusom, pred slikom krhke Nazaretske Obitelji pozvani smo otvoriti srce i pripremiti ga za slutnju ljubavi. U tako raznježenom srcu Riječ će ispravno odjeknuti i pokazati svoju snagu, Riječ će učiniti ono što Bog doista hoće: učinit će nas ljudima koji znaju u svijet donijeti plodove ljubavi i nježnosti, plodove Evanđelja.

Sretan vam Božić!

U Puli zaređena četiri nova đakona

U subotu, 27. studenoga 2021. u pulskoj je katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije održano đakonsko ređenje. Apostolski administrator Porečke i Pulskog biskupije nadbiskup mons. dr. Dražen Kutleša zaredio je četiri nova đakona.

Red đakonata primili su: Slobodan Rakić iz župe Karoiba (Pazinski dekanat), Zoran Županović iz Splita, Vasko Stojkovski iz Strumice (Sjeverna Makedonija) te David Sebastian Castillo Gallardo iz Quita (Ekvador). Svi su kandidati svoju

formaciju, dijelom ili u potpunosti, stekli u Biskupijskom misijskom sjemeništu „Redemptoris Mater“ u Puli.

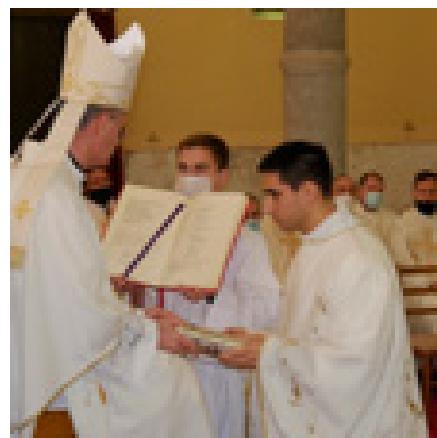
Uz nadbiskupa su u koncelebraciji bili generalni vikar Biskupije mons. Vilim Grbac, rektor pulskoga sjemeništa Alejandro Castillo Jiménez, koordinator Neokatekumenkoga puta u Hrvatskoj i okolnim zemljama preč. Piergiorgio De Angelis, formatori iz pulskoga sjemeništa te pedesetak svećenika iz Porečke i Pulskog biskupije te drugih biskupija.

Na početku, ž riječ dobrodošlice svima nazočnima, a osobito obiteljima i rodbini ređenika, uputio je rektor pulskoga sjemeništa. Životopise kandidata u prvom dijelu obreda ređenja pročitao je generalni vikar mons. Grbac.

Nadbiskup Kutleša je, razlamajući Riječ, analizirao spasenjski poziv koji Bog upućuje Abrahamu, a time i svakome čovjeku, čitavome čovječanstvu. Njegov odaziv na Božji poziv, taj odlazak u nepoznato, podrazumijeva žrtvu, vjeru i pouzda-

nje u Boga. I naša bi vjera trebala, poput Abrahameve, biti strpljiva i posvemašnja, rekao je propovjednik. Istaknuo je nadalje žrtvu koju Abraham čini napuštajući u 75. godini života svoj zavičaj i očev dom te odlazeći u nepoznato; dok ljudi obično odlaze prema boljem, on, s posvemašnjim povjerenjem prihvaca volju Božju; tako su činili i mučenici, predavali su za svoju vjeru ovozemaljski život zagledani u Boga i vječni život. Abrahamov je odaziv prihvaćanje avanture jer odlazi u nepoznato, o čemu ništa ne zna, ima samo Božju Riječ, ali je slijedi s velikim povjerenjem. Jednako su se tako i ovi ređenici odvažili na svojevrsnu avanturu prihvativši Božji poziv. Ključ velikoga Abrahama povjerenja u Boga leži u tome što on vjeruje Bogu kao osobi s kojom je komunicirao, naglasio je propovjednik te istaknuo da bi takva trebala biti i naša vjera, a ne da vjerujemo ono što su neki rekli o Bogu; vjera i molitva trebaju biti naša komunikacija s Bogom.

Mons. Kutleša nastavio je istaknuvši da Bog, pozivajući Abrahama, nije mu dao samo obveze nego i nagradu, blagoslovio ga je i postavio na čelo izabranoga naroda. Obraćajući se ređenicima i nazočnim svećenicima, osobito je podsjetio da su svećenici uzeti iz naroda i poslani narodu kako bi ga vodili. Svećenik mora imati tražene vrline, treba se posvetiti službi te iskreno živjeti za Boga i ljude. Kao što je Abraham, sukladno Božjem obećanju, primio blagoslov za cijelo čovječanstvo, jednako tako i svećenik prima blagoslov koji treba prenosići narodu koji mu je povjeren.

Nadbiskup je zaključno istaknuo što mi možemo naučiti iz Abrahamova odaziva; vidimo da Bog govori na razne načine, trebamo prihvatići da govori svakome od nas, trebamo biti poslušni u onome što Bog od nas traži te nadasve trebamo s nepokolebljivom vjerom vjerovati u Božja obećanja, ako tako budemo činili, bit ćemo, upravo poput Abrahama, blagoslovljeni.

Predslavitelj je na kraju mise uz prigodne zahvale posebnu zahvalnost izrazio pokojnom biskupu Antunu Bogetiću, pokojnom nadbiskupu Anti Juriću te pokojnom preč. Giacому Ranieriju koji su zaslužni za pokretanje neokateku-

menskoga sjemeništa u Puli koje je dosad iznjedrilo brojna dragocjena duhovna zvanja. Sa zahvalnošću se spomenuo i sadašnje uprave sjemeništa te pozvao đakone da u dalnjem životu svojim djelovanjem budu na ponos svojim bližnjima, da budu ono što od njih očekuju oni koji ih vole.

Misu su glazbeno animirali kantori Neokatekumenskoga puta s nekoliko instrumentalista te katedralni zbor uz orguljsku pratnju Paole Batel.

U ovoj se prigodi u Katedrali okupilo nešto manje od uobičajenoga broja vjernika, a za goste iz inozemstva uprava sjemeništa osigurala je, kao i uvek, uslugu simultana prevođenja cijele mise ređenja.

Podsjetimo, đakonat je prvi od triju stupnjeva svetoga reda, slijede prezbiterat (svećeništvo) i episkopat (biskupstvo). U ranokršćansko doba đakon je bio pomoćnik biskupu pri dijeljenju sakramenata te u karitativnoj djelatnosti. Spominju ih Djela apostolska, a službu đakona

prvi opisuje sv. Pavao apostol. Liturgijska je odjeća đakona dalmatika i štola prebačena preko jednoga rama. Nakon niza povijesnih promjena ovlasti, đakon danas može krstiti, pričešćivati, propovijedati, vjenčati, pokapati te nositi pričest bolesnicima. Postoji i služba »permanentnoga đakonata«, povjerena zaređenim laicima, koji za ređenje moraju ispunjavati niz određenih kriterija.

(tekst, foto: G. Krizman)

Blagdan Gospe od Zdravlja u Župi sv. Ivana Krstitelja u Puli

U Župi sv. Ivana Krstitelja u Puli od 18. do 20. studenoga 2021. održana je duhovna priprava i ujedno je u subotu, 20. studenoga 2021. proslavljen blagdan Gospe od Zdravlja.

Na području župe postoji Dom za psihički bolesne odrasle osobe Vila Maria u kojoj je smješteno dvjestotinjak korisnika, a koje nje- guje stotinjak zaposlenika. Ove, kao i prošle godine, zbog pandemije i epidemioloških mjera nije se održala uobičajena procesija na blagdan Gospe od Zdravlja. Nakon sv. mise u župnoj crkvi u procesiji se tradici- onalno išlo do Vile Marije, u kojem se nalazi kapelica posvećena Gospodinu od Zdravlja. Isto tako već duže vrijeme nije moguće održati sv. misu u kapelici u tom domu, samo je nekoliko puta ove jeseni organizirana sv. misa na otvorenom.

Predvoditelj trodnevne priprave ove je godine bio o. Miljenko Hontić, gvardijan Samostana franjevaca konventualaca sv. Antuna Padovanskog u Vinkovcima. Prvog dana govorio je o važnosti svetosti hrama nad kojim je, kako smo čitali u Evandželu, Isus plakao predvidjevši njegovo razaranje. Budući

da smo se toga dana prisjećali pada Vukovara i Škabrnje i molili za sve poginule i stradale u Domovinskom ratu u Vukovaru i Škabrnji, propovjednik je povezao događaje iz naše bliže povijesti, a to je događaj i plač nad stradalima i poginulima u Vukovaru i Škabrnji i ostalim mjestima u jeku Domovinskog rata. Mnogi se pitaju gdje je tada bio Bog kada su se događala ova i ostala stradanja našega naroda u Domovinskom ratu. Propovjednik se tada osvrnuo na prvo čitanje iz Staroga zavjeta iz Knjige Makabejaca i rekao da je Bog uvijek s nama, ali mi bismo se trebali pitati jesmo li mi bili s Bogom i jesmo li uvijek bili spremni poput Matatije koji je odbio ljudske časti i slavu koju su mu nudili. Nije se htio odreći svoje vjere, nego je bio spremna dati život za svoju vjeru i bogoštovljje svoje i svojih otaca. Stoga je propovjednik postavio pitanje nismo li i mi u prošlosti bili spremni na razne kompromise u našem kršćanskom životu, i odricali se i zatajivali svoju vjeru. Zato je propovjednik pozvao nazočne vjernike da ostanu vjerni svojim kršćanskim i vjerskim obe-

ćanjima, posebno mladima da ne prihvaćaju praksu nekršćanskoga načina života pod izgovorom ‘jer tako danas svi žive’.

Drugoga se dana Trodnevnice u Evandželu čitalo kako je Isus očistio hram od svega onoga što je narod unio u njega i načinio šipilju razbojničku. Stoga je o. Miljenko postavio pitanje koliko pazimo na čistoću svoga srca koje je hram Duha Svetoga i koliko smo vjerni Bogu u svome životu. Kao primjer vjernosti Bogu i Božjem naumu s ljudima o. Miljenko stavio je Bezgrešnu Djericu Mariju. Ona, pozvana od Boga da bude majka Njegova Sina, nije bila lišena teškoća i križa i nije joj bilo unaprijed dano da zna kako će se sve dovršiti, no, ostala je vjerna i kad je morala bježati s tek novorođenim djetetom i dok je stajala pod križem da bi doživjela slavu susreta s uskrsnim Kristom.

Trećega je dana blagdanskim slavlјem proslavljen blagdan Gospe od Zdravlja jer je na sam blagdan bila liturgijska svetkovina Gospodina Krista Kralja. Propovjednik je, nadovezujući se na prva dva dana, potaknuo vjernike da i oni, brinući se o čistoći svoga srca koje je hram Božji i brinući se oko vjernosti Bogu, u svome srcu poput Blažene Djevice Marije nastoje nositi istinsku radost i biti u službi širenja kraljevstva Božjega na Zemlji, poput Blažene Djevice Marije, koja je začela Isusa Krista i nosila ga pod svojim srcem te donosila svima radost i blagoslov, kako smo čuli u svetom Evandželu toga dana.

Na kraju Trodnevnice propovjedniku o. Miljenku Hontiću zahvalio je domaći župnik i gvardijan o. Đuro Hontić, zahvaljujući i svim vjernicima te župnom vikaru o. Nikoli Rožankoviću, koji je sudjelovao u koncelebraciji.

(G. Krizman)

Duhovna obnova uoči proslave Gospe od Zdravlja

U crkvi Majke Božje od Zdravlja u Brajkovićima, župa Kanfanar, održana je trodnevna duhovna obnova uoči blagdana Majke Božje od Zdravlja koja je svečano proslavljena 20. studenoga 2021.

Duhovnu obnovu predvodio je fra Ante Barišić, franjevac iz Osijeka.

Najviše je bilo riječi o pravoj pobožnosti prema Presvetoj Djevici Mariji, prema knjizi svetoga Ljudevita Montfortskog, koja je imala utjecaj na duhovno zvanje svetoga pape Ivana Pavla II.

Vjernici su imali priliku sudjelovati na danonoćnom, 24-satnom klanjanju Presvetom Oltarskom Sakramenu, koje se u ovoj crkvi održava svaki tjedan, već 8. godinu, bez prekida.

Mnogo je vjernika pristupilo sakramantu pomirenja, a oni koji su bili u potrebi, primili su bolesničko

pomazanje. Predvoditelj duhovne obnove posjetio je bolesnike i vjernike u potrebi iz ovoga mjesta.

Duhovna okrepa u ovom darovanom, milosnom vremenu bila je dar Božji i poticaj za još veće predanje i obraćenje Kristu Spasitelju.

don Joško Listes

Blagdan sv. Andrije proslavljen u Rapcu

Rabačka Župa sv. Andrije apostola proslavila je blagdan svoga nebeskog zaštitnika u utorak, 30. studenoga svečanim misnim slavljem. Misu je predvodio vlč. Janez Barborič, a koncelebrirali su vlč. Aleksandar Petrović, vlč. Stipe Breko, vlč. Blaž Bošnjaković, vlč. Wojciech Wlazlo i vlč. Dragutin Petrović.

Prigodnu homiliju izrekao je predvoditelj misnoga slavlja, vlč. Barborič, župni vikar labinske župe koji zajedno s labinskим župnikom i dekanom preč. Mirkom Vukšićem i drugim vikarom vlč. Stipom Brekom, upravlja, uz ostalih pet, i rabačkom Župom sv. Andrije apostola.

Predslaviteљ je u prigodnoj homiliji, u osvrtu na ulomak iz Evanđelja koji nam prikazuje odaziv sv. Andrije na Kristov poziv, naglasio upravo spremnost njegova odaziva, iako je time napuštao svoju sigurnu egzistenciju dotadašnjega načina života, u kojem je, kao i ostali apostoli, živio od svoga rada. Propovjednik je naglasio da su apostoli odmah otišli za Isusom jer su u njemu prepoznali nešto važno, nešto što je vrijedno. Govoreći o vremenu

dosašća, iščekivanja Isusova rođenja, u kojem se nalazimo, vlč. Barborič istaknuo je da Gospodin želi da ljudi počnu očekivati život vječni odmah, danas, bez odlaganja. Gospodin nam želi dati Duha Svetoga, želi ući u naš život kao što je ušao u život sv. Andrije. Neka nam njegov stav bude uzor u našem odnosu prema prihvaćanju Radosne vijesti, zaključio je propovjednik.

U završnom obraćanju predvoditelj je čestitao blagdan svim župljanima, zazvavši blagoslov osobito na ribare i pomorce. Misno je slavlje glazbeno uzveličao župni zbor, uz instrumentalnu pratnju Žanet Oroshi.

Završna je pjesma bila himna te crkve „Pod jedrima sv. Andrije“ čiji tekst potpisuje bard istarske književne scene, Daniel Načinović, inače rodom iz Labina, a uglazbila ga je voditeljica zbora Žanet Oroshi.

Rabačka je župna crkva sa građena u 15. stoljeću, a župa je osnovana 1974. Danas to neveliko sakralno zdanje okuplja jednu lijepu župnu zajednicu. Ljeti s obzirom na velik broj gostiju koji svoj odmor provode u tome mjestu posjećenost misnih slavlja bude konzistentnija. U svakom se kutku crkve nazire značajan pečat koji je ondje ostavio nedavno preminuli dugodišnji župnik vlč. Stipan Mišura. U 23 godine upravljanja tom župom, od 1998. do siječnja 2021., nebrojenim je detaljima podignuo kvalitetu života župe i župnoga zajedništva. Njegova se prisutnost posebno osjeća u ozračju „zelene katedrale“, kako je volio nazivati prostor ispred crkve gdje je priredio vanjski oltar, u hladu stabala, a klupe su skladno smještene na skalinadi ponad rabačke šetnice uz more. (G. Krizman)

Proslava blagdana sv. Andrije apostola u Gradini i Vrsaru

Župa sv. Andrije apostola u Porečkom dekanatu blagdan je župnoga zaštitnika proslavila svečanim misnim slavlјem u utorak, 30. studenoga 2021. u poslijepodnevnim satima. Misno je slavlje predvodio župnik, vlač. mr. Lino Zohil.

Vlač. Zohil na početku je homilije podsjetio na osnovne značajke života sv. Andrije. Istaknuo je da su već nadjenuvši mu ime Andrija, nagovijestili njegovu jakost i snagu. Osobito mu je jakost trebala u životu za naviještanje kraljevstva Kristova koje je neumorno propovijedao te je na kraju svoga života podnio i mučeništvo. Andrija i brat mu Petar bili su ribari i učenici Ivana Krstitelja. Andrija je prvi kojega je Isus pozvao u Zbor Dvanaestorce, zato su ga u ranokršćansko doba nazivali Prvopozvanim jer je on prvi koji se imenom spominje da je pošao za Isusom. Župnik je ukratko podsjetio na susret dvojice braće s Kristom. Njegove riječi „podîte za mnom i učiniti ču vas ribarima ljudi.“ bile su dovoljne da braća ostave sve i podu za Isusom. Od tada je život sv. Andrije bio dokraja tijesno vezan za Isusov život. Novi zavjet spominje ga u nekoliko zgoda, nakon Uzašašća i silaska Duha Svetoga Svetog pisma više ne spominje sv. Andriju. Za Andrijinu mučeničku smrt na takozvanom Andrijinu križu znamo iz spisa zvanoga *Passio* (Muka) u kojem je opisano Andrijino mučeništvo. Relikvije su mu prvo prenesene u Carigrad, zatim u Amalfi u Italiji. Svetčeva glava bila je 1460. godine pre-

nesena u Rim, a papa Pavao VI. vratio ju je grčkim pravoslavnim vjernicima.

Apostol Andrija nama, današnjim kršćanima, može i treba biti poticaj i primjer na koji način slušati i prepoznati Božji govor. On je najprije slijedio Ivana Krstitelja misleći da je on Mesija koji ima doći. Ipak, cijelo je vrijeme bio otvoren Božjemu glasu, koji je preko Ivana Krstitelja progovorio i uputio Andriju i druge k Isusu kao pravome Mesiji. Andrija se nije bojao promjene u odlasku od Isusa Krstitelja Isusu. On poziva i svoga brata Šimuna Petra, tako je postao prenositelj Božje poruke svojim najbližima. Propovijedao je u mnogim krajevima, a svoj je život mučeništвom završio u grčkom gradu Patrasu.

Nije dovoljno u našemu životu samo prepoznati Božji glas, potrebno je da taj glas pronesemo dalje, da i druge pozovemo na ono na što je nas same Bog pozvao, tako se vjera prenosi i širi dalje. Da naši prethodnici nama vjeru nisu prenijeli, mi je danas ne bismo baštinili. Nemojmo ni mi zaboraviti prenijeti ju budućim generacijama kako bi se i one ovdje okupljale i slavile sv. Andriju i ostale svetce i blagdane. Kao kršćani pozvani smo osluškivati što Bog od svakoga od nas traži, trebamo se to pitati i za ponasanje u svakodnevni. Ne smijemo se zatvoriti u pomisao kako smo savršeni vjernici koji ne trebaju promjene u životu. Nitko nije tako dobar da ne bi mogao biti još bolji. Kao što je Andrija bio spremna na riječ Ivana Krstitelja u

potpunosti promijeniti svoj život, tako i mi na evandeoske riječi trebamo uvek iznova biti spremni na promjenu i obraćenje, rekao je župnik.

Unatoč aktualnim okolnostima pandemije nemojmo se zatvoriti u sebe, potrebno je da se preko nas Bog proslavlja u svijetu. Trebamo biti svjedoци Kristove ljubavi prema čovjeku ponajprije u svojim obiteljima, ali i u zajednici, u župi i na radnome mjestu. Svjedočeći o Bogu, naviještamo ga i prenosimo na druge te tako doprinosimo da se evandeoska poruka širi i raste u našem okruženju, zaključio je župnik Zohil te svima čestitao blagdan svetca zaštitnika i zaželio im njegovu zaštitu.

Župa Gradina prvi se put na popisu župa spominje 1720. godine, župna crkva sagrađena je u 16. stoljeću. Župna crkva na glavnom oltaru ima oltarnu palu koja prikazuje sv. Andriju, na lijevom se nalazi oltarna pala koja prikazuje Blaženu Djericu Mariju i tri svetca koja prema nekim izvorima potječe iz nekadašnje crkve sv. Andrije u Limskom kanalu. U glavnom oltaru, koji je postavljen i posvećen 2013. godine, čuvaju se moći bl. Miroslava Bulešića. U crkvi se također na desnom oltaru nalazi oltarna pala bl. Bulešića, izradio ju je akademski umjetnik Hari Vidović 2015. godine. Iznad lijevih sakristijskih vrata nalazi se relikvijar s moćima sv. Romualda koje su 2018. donesene iz talijanskoga samostana Camaldoli nedaleko Arezza. Župa ima četiristotinjak stanovnika koji su, osim u Gradini, nastanjeni u naseljima: Begi, Bralići, Delići, Flengi, Kloštar, Kontešići i Marasi. (foto: A. L.)

Misa sv. Andriji u Vrsaru

Istoga je dana u 13 sati misno slavlje u čast sv. Andriji apostolu održano i susjednoj Župi sv. Martina u Vrsaru, u tamošnjoj crkvi sv. Andrije. Misu je predvodio vlač. Zohil koji upravlja i vrsarskom župom, a okupilo se tridesetak vjernika, posebno ribara koji sv. Andriju slave kao svoga zaštitnika. Ribari su u Vrsaru na taj dan, u predpandemijsko vrijeme, nosili u procesiji sliku sv. Andrije od vrsarskoga groblja do crkve sv. Andrije. (foto: R. R.) (tekst: G. K.)

Svečano proslavljenja svetkovina sv. Katarine

I ove smo, 2021., godine svečano proslavili svetkovinu naše zaštitnice sv. Katarine Aleksandrijske u istoimenom mjestu u Župi Navještenja Marijina Pićan. Misno je slavlje predvodio, u susluženju još petorice svećenika: braće Aleksandra i Drage Petrovića, Josipa Peteha, Darka Kovačevića te župnika domaćina Antuna Kurelovića, Zoran Cetinić, župni vikar u župi Gologorica.

Premda se ovo slavlje i zajedništvo odvijalo već drugu godinu zaredom u općepoznatim pandemijskim uvjetima bolesti COVID-19, u lijepo i svečano urešenoj crkvi, netom svježe očišćenom i opranom, u znaku crvene i bijele boje kao boja mučeništva i čistoće, ipak se okupio veći broj vjernika na misnom slavlju, prije kojega su se, već tradicionalno, obavljale isповijedi s više svećenika. U prigodnoj i nadahnutoj propovijedi, pod blagim pogledom naše zaštitnice sv. Katarine s oltarne slike, vlc. Zoran Cetinić retorički se zapitao što nam danas poručuje sv. Katarina. O njezinu se životu malo toga zna, a zacijelo bi štogod znali reći i vjernici iz naše crkve, poglavito djeca, jer to slušaju svake godine. No, što nam Svetica poručuje danas, ona, mučenica, koja je svoj život položila za Krista? Dobri Bog šalje nam svetce kako bi nam svakodnevno bili na pomoć, kako bi nas svojim primjerom „pogurali“, zagrijali poput maloga aperitiva prije jela, zagrijali u svojoj vjeri i poniznosti. Jer, naveo je, upravo to resi svetce i mi svakoga dana imamo priliku za svoje malo mučeništvo. Imamo to u obitelji, u međusobnim odnosima, u trpljenju muža ili žene kojima smo nezadovoljni, u odnosima s djecom, pa zašto su takvi, a ne onakvi kako bismo mi željeli, pa s roditeljima, pa na poslu i tako redom. I baš je tu prilika za iskazivanje naše vjere i sljedbe uzora u svetcima, ponizna zaziva u smislu: Gospodine, pomogni nam! Ne možemo sami. Daj nam snage, daj da prihvativimo druge takvima kakvi jesu, da se ne uzvisujemo i mijenjamo ih po svojoj volji, već da ih prihvativimo i ljubimo kao same sebe.

Dakle, sam nam Bog pripušta situacije u kojima možemo biti sveti. Svakoga dana imamo potrebu tražiti zagovor sv. Katarine. Oprostiti i prihvati, biti ponizni. Ponizi se i ja ču te uzvisiti, oprosti i bit će ti oprošteno, ja ču te proslaviti, pouka je i obećanje našega Gospodina. Zašto patnja, bol, smrt, zašto mržnja, nemir?! No, kako nas je poučio naš Gospodin Isus Krist, pšenično zrno, pavši u zemlju, ako ne istrune, neće uroditи novim životom. Umrijeti treba u sebi u svemu lošemu, u grijehu, u našim trpljenjima, za vječni život u svetosti. Svetci nam svojim životom, odanošću Kristu do smrti pokazuju kako se „isplati“ i ovaj život dati za vječnost, za biti „zajedno“ sa samim Gospodinom, Majkom Božjom, sv. Josipom, sv. Katarinom, a mi već sada i ovdje imamo divne darove sv. sakramenata, poglavito

ispovijedi i pričesti, kao najbolje puteve i sredstva. Tražimo Duha Svetoga, tražimo iste one Njegove darove koje je zacijelo primala i naša zaštitnica sv. Katarina i obdarena tim bogatstvom, pokazala kako je moguće ljubiti Boga svim srcem, dušom, svim umom i tijelom. Predslavitelj nas je živopisno potaknuo na promišljanje i izazvao tiho oduševljenje u našim srcima.

Sv. Katarina doista svake godine privuče veći broj vjernika na misno slavlje našega Gospodina i kao da svojim posredovanjem ishodi posebno ozračje svečanosti i pobožnosti u srcima vjernika. Zborno pjevanje glazbom su popratili orguljaši Franjo Piletić i naše drage sestre Andrea Žgaljardić i Tihana Glavičić koje redovito prate sva nedjeljna misna slavlja i sve svetkovine i blagdane. Velika im hvala za to. Posebnu zahvalnost imamo za g. Dorijana Brenka iz Oriča i njegov obrt „Mozaik“ koji je velikodušno darovao, za tu namjenu posebno izrađen mramorni stalak za sinodalnu sjeću. Hvala cijeloj njegovoj obitelji, posebno supruzi Eldi, koja u zajedništvu s njim pomaže i doprinosi u mnogim donacijama u crkvama naše župe, pa gotovo da i nema nekoga praga, stuba, podesta ili koje druge postave, a da tu nema njihova rada, odricanja i ljubavi. S radošću zahvaljujemo i dvjema djevojčicama, Luciji (9) i Nicole Benazić (8) koje su svojim sitnim ručicama samoinicijativno pomogle u čišćenju crkve. Hvala još jednom svim svećenicima, posebno predslavitelju, za još jednu srcu milu, duši ugodnu i umu poučnu proslavu naše drage zaštitnice i time lijepu uvodu u vrijeme došašća. U zajedničkom blagovanju suslavitelja pridružili su se i župnik iz Gračića Filip Celent i vikar Mauro Boccadoro, dok su bivši pićanski župnici Ivan Štoković i Milan Mužina te, rodom Pićanac, župnik iz Žminja Jordan Rovis, nažalost bili spriječeni pridružiti se u zajedništvu. Ruku pomoći u pripremi toga zajedništva dala je gđa Neva Gržinić. Dobri Bog svima bio nagrada! Sv. Katarino Aleksandrijska, moli za sve nas. Hvala ti za tvoj zagovor, po Gospodinu našemu Isusu Kristu! (D. S.)

Papa: Gledajmo u oči odbačene ljudi koje sretnemo

Nakon molitve Andeoskoga pozdravljenja 8. prosinca Papa se spomenuo svojega 35. apostolskoga putovanja u okviru kojega je posjetio Cipar i Grčku, a s kojega se vratio prije dva dana. Zahvalio je Gospodinu za to hodočašće, kao i svim vjernicima na molitvi kojom su ga pratili, te stanovnicima tih dviju zemalja i njihovim građanskim i vjerskim vlastima.

VATIKAN Na Cipru, tom ‘biseru Mediterana’ koji, međutim, nosi ranu bodljikave žice i bol zbog zida koji ga dijeli, Papa se osjećao kao u obitelji. U svima sam našao braču i sestre – rekao je te iz svih vrlo snažnih sjećanja posebno izdvojio svetu misu na stadionu u Nikoziji. Napomenuvši kako je bio dirnut riječima „dragoga pravoslavnog brata Hrizostoma“, kada mu je govorio o Majci Crkvi, Papa je ponovno istaknuo da kao kršćani idemo različitim putevima, ali smo djeca Isusove Crkve koja je Majka i koja nas prati, čuva, daje da idemo naprijed, svi kao braća. Cipru je papa Franjo poželio da uvijek bude ‘laboratorij bratstva’, gdje susret prevladava nad sukobom, gdje se brata prihvata, posebno kada je siromašan, odbačen, kada je emi-

grant. Pred životom, pred licima onih koji emigriraju ne možemo šutjeti – istaknuo je – ne možemo se okrenuti na drugu stranu. Na Cipru, kao i na Lezbosu, mogao sam u očima vidjeti tu patnju; molim vas, gledajmo u oči odbačene koje susrećemo, dopustimo da nas potaknu lica djece, djece očajnih migranata. Dopustimo da njihova patnja kopa po našoj nutritini kako bismo reagirali na svoje ravnodušje; gledajmo njihova lica kako bismo se probudili iz sna navike! – potaknuo je Papa. Sa zahvalnošću mislim i na Grčku.

I tamo sam bio primljen kao brat. U Ateni sam osjetio da sam uronjen u veličinu povijesti, u to ‘pamćenje Europe’, u humanizam, demokraciju, mudrost, vjeru. I tamo sam iskusio ‘mistiku zajedništva’: na susretu s braćom biskupima i katoličkom zajednicom, na svečanoj misi te poslije s mладима – prisjetio se Papa. Spomenuo se i dala zagrljaja s dragim pravoslavnim nadbiskupom Hieronymusom te kazao da u srcu čuva to bratstvo. Presvetoj Majci Božjoj povjerio je mnogo sjemena susreta i nade koje je Gospodin posuo na tom hodočašću te potaknuo vjernike da nastave moliti kako bi ono klijalo u strpljivosti i cvjetalo u pouzdanju. Na kraju je Sveti Otac podsjetio da danas završava godina posvećena svetom Josipu, zaštitniku opće Crkve, dok 10. prosinca u Loretu završava Lauretanski jubilej. Neka milost tih događaja nastavi djelovati u našem životu i u životu naših zajednica. Neka nas Djevica Marija i sveti Josip vode putem svetosti! – rekao je papa Franjo. (Vatican News - aa)

Priopćenje s polugodišnjega sastanka Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske biskupske konferencije

Predsjednik Vlade Andrej Plenković i članovi Vlade održali su redovni polugodišnji sastanak s članovima Stalnoga vijeća Hrvatske biskupske konferencije, u ponедjeljak 6. prosinca u Banskim dvorima u Zagrebu.

ZAGREB Na sastanku je izraženo zadovoljstvo kvalitetnim odnosima Vlade i Katoličke Crkve, kao i nastavkom dijaloga o brojnim društvenim temama te pitanjima koja se tiču Hrvatske biskupske konferencije i Vlade. Sudionici sastanka izrazili su zadovoljstvo dogovorenim prijedlogom provedbenoga Ugovora o Caritasu Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj kojim će se urediti međusobna suradnja na području ustanova za karitativno djelovanje i društvenu skrb te će se osigurati određena trajna jamstva djelovanja glede uključenosti Hrvatskoga Caritasa radi obavljanja humanitarne, karitativne, zdravstvene, ljekarničke, edukativne i drugih socijalnih djelatnosti na području nadbiskupija ili biskupija ili ordinarijata. Biskupi i predstavnici Vlade razgovarali su o temi demografije. Predsjednik Vlade izvjestio je o politikama i mjerama koje Vlada provodi na svim područjima da bi se zaustavili negativni demografski trendovi. Sudionici sastanka suglasili su se da je pitanje demografskoga oporavka jedno od najvažnijih pitanja za budući razvoj Hrvatske. Predstavnici Stalnoga vijeća HBK pozdravljaju napore Vlade te podržavaju provođenje sustavne demografske politike. Biskupi su izvijestili da se pitanjem demografije bavio i nedavno održan Šesti hrvatski socijalni tjedan u organizaciji Centra za promicanje socijalnoga nauka Crkve HBK te su iskazali interes za zajedničkim djelovanjem s Vladom i Središnjim državnim uredom za

demografiju i mlade. U svezi s borom s bolešću COVID-19, izražena je potpora i blizina svim zdravstvenim i medicinskim djelatnicima, koji od proglašenja pandemije ulazu nadljudske napore u pružanju potrebne pomoći i njegu oboljelima, izlažući pritom svoje zdravlje, ali i žrtvujući svoje privatne i obiteljske živote. Iz svoje brige za čovjeka i želje za unapređenjem društva u kojemu živimo, pozivamo sve građane, sve vjernike i sve ljudе dobre volje da daju svoj doprinos u prevladavanju zdravstvene i društvene krize kojoj svjedočimo, ponajprije cijepljenjem kao sredstvom prevencije i suzbijanja transmisije virusa, odgovornim ponašanjem, brigom za zaštitu svojega i zdravlja svojih bližnjih, poštovanjem poziva koji nam svakodnevno upućuje medicinska struka, kao i svih protuependemijskih mjeru koje idu za zaštitom ljudskih života i zdravlja. U tom duhu valja prihvatići i obvezu testiranja za one koji nisu cijepljeni ili preboljeli, uključujući svrhovitost COVID potvrde kao sredstva koje smanjuje rizik obolijevanja i prenošenja virusa. Samo kombinacijom svih mjeru na raspolaganju, koje zasebno nisu dovoljne, možemo djelotvornije suzbijati širenje epidemije.

Pravno sljedništvo crkvenih pravnih osoba i obnova vjerskih objekata

Na sastanku se razgovaralo i o problemima u svezi s dokazivanjem pravnoga sljedništva crkvenih pravnih osoba, a što se negativno odražava na procese povrata crkvene imovine. Dogovoren je da se u okviru Zajedničke komisije Vlade i HBK za pravna pitanja detaljno analizira sudska praksa u kontekstu zakona i ugovora između Svetе Stolice i Republike Hrvatske te po potrebi unaprijedi zakonodavni okvir. Razgovaralo se i o financijskim sredstvima osiguranima za obnovu

vjerskih objekata (crkava, župnih dvorova, samostana i ostalih zgrada) te je zaključeno da će se nastaviti surađivati u procesu obnove da bi se što prije završila konstrukcijska obnova i da bi objekti bili sigurni. Na sastanku su sudjelovali predsjednik Hrvatske biskupske konferencije mons. Želimir Puljić, kardinal Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup i potpredsjednik HBK, te ostali članovi Stalnoga vijeća: predsjednik Komisije HBK za odnose s državom mons. Dražen Kutleša, mons. Đuro Hranić i mons. Zdenko Križić. Nazočan je bio i generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak. Uz predsjednika Vlade bili su potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, ministrica kulture i medija i predsjednica Komisije za odnose s vjerskim zajednicama Nina Obuljen-Koržinek, ministar zdravstva Vili Beroš, ministar pravosuđa i uprave Ivan Malenica, državni tajnik u Ministarstvu finančija Zdravko Zrinušić, državna tajnica Središnjega državnog ureda za demografiju i mlade Željka Josić, državna tajnica u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marija Pletikosa, predstojnik Ureda predsjednika Vlade Zvonimir Frka-Petešić, ravnatelj Ureda Komisije za odnose s vjerskim zajednicama Šime Jerčić te posebni savjetnici predsjednika Vlade Mate Granić i Zvonko Kusić. (Vatican news - IKA - ps)

Svetci božićne osmine

Božićna osmina

Na samome početku možda bi bilo dobro reći nekoliko riječi o samoj božićnoj osmini. Što je to božićna osmina i koji je njezin smisao?

Prije svega, odabir od osam dana nije slučajan: značenje broja osam u kršćanstvu ima svoju važnu simboliku, a naslanja se barem dijelom na razumijevanje tjednoga ritma od sedam dana, u kojem se nedjelja, kao prvi dan po suboti, često naziva i osmim danom. **Prvi dan** evocira uspomenu na **stvaranje**, a **osmi dan na puninu vječnoga života**. Oblik slavlja osmine ili **oktave** nije izvorno kršćanski, nego je naslijeden iz židovstva, s tim da je bitna novina to što joj je u središtu Kristovo vazmeno otajstvo. Tijekom povijesti bilo je više blagdana koji su imali svoju osminu, a s reformom kalendarja ona je ostala **samo nakon Božića i Uskrsa**.

Dakle, smisao je božićne osmine nastaviti intenzivno slaviti otajstvo Božića još sljedećih osam dana, pa blagdane koji se tijekom toga vremena slave, treba gledati i u tom svjetlu. Tako se 26. prosinca slavi blagdan **svetoga Stjepana prvomučenika**, 27. prosinca **Svetoga Ivana apostola i evanđelista**, 28. prosinca slave se **Nevina dječica**, u prvu nedjelju nakon Božića **Sveta Obitelj Isusa, Marije i Josipa** (ako Božić padne u nedjelju, onda se svetkovina Svete Obitelji prenosi na 30. prosinca) te na zadnji dan osmine, 1. siječnja, **Sveta Marija Bogorodica**.

Sveti Stjepan prvomučenik

Sveti Stjepan prvi je kršćanski mučenik i zbog toga je njegov blagdan vrlo važan u kršćanskem svijetu. Bio je jedan od prvih đakona, pomoćnika apostolima, koji je naviještao Evanđelje gdje god i kad god je mogao. Kao đakonu zaduženja su mu bila i da nosi euharistiju bolesnima i utamničenima. Jednoga je dana predbacio starim Židovima što su

progonili proroke i ubili Krista, a oni nisu mogli podnijeti da im netko čita bukvicu i poučava u onome u čemu su oni bili stručnjaci pa su ga zbog toga osudili, izveli iz grada i kamenovali. Umro je od posljedica kamenovanja, a u trenutcima smrti govorio je: „Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!“

Sveti Stjepan odrekao se zbog Isusa svoga života i svega što je imao jer je ono što Isusov put nudi, njemu bilo daleko veličanstvenije i ljepše od svjetovnoga života.

Ovaj prvomučenik i svetac tako nam pokazuje da postoje ljudi koji su spremni umrijeti za ideale i vrednote te da im je vrlina važnija od života.

Na blagdan sv. Stjepana na neki način slavimo i „malog“ čovjeka koji je umro za velike ideale, za istinu Isusa Krista.

Poput svoga učitelja Isusa, Stjepan je oprostio svojim neprijateljima dok su ga ubijali,

a priča o njegovu kamenovanju povezana je i s drugim velikim likom kršćanske povijesti, koji se u trenutku kamenovanja zvao Savao. Savao je bio najveći progonitelj Kristova nauka te je odobravao Stjepanova pogubljenje. Nakon obraćenja u kršćanstvo, prepoznajemo ga u liku svetoga Pavla koji je kasnije postao jednim od najvećih boraca za Krista te najvećim propovjednikom Kristova Evanđelja.

Stjepan prvomučenik u kršćanskoj ikonografiji prikazuje kao mladić u đakonskoj odjeći, držeći palmu kao simbol mučeništva u jednoj ruci te kamen u drugoj.

Blagdan sv. Stjepana slavi se 26. prosinca od 380. godine. Smatra se najbližim Kristu, malom Isusu, a njegovim se blagdanom ističe i Isusova žrtva koju će kasnije podnijeti na Kalvariji za spas čovječanstva.

Sveti Stjepan zaštitnik je đakona te simbol oprosta i borbe protiv nepravde.

Sveti Ivan, apostol i evanđelist

Sveti Ivan rođen je u ribarskom mjestu Betsaidi, na Genezaretskom jezeru. Otac mu je bio ribar Zebedej, a majka Saloma, koja se spomije na više mjesta u Novom zavjetu, i to kao pobožna žena koja je pratila Isusa na njegovu križnom putu te kao jedna od svjedokinja njegova uskrsnuća.

Svetoga je Ivana, zajedno s bratom Jakovom, jednom prilikom, dok su krpali mreže, pozvao sam Isus da podu za njim, što su oni spremno i učinili. Njih su dvojica, zajedno sa svetim Petrom, bili najbliži Isusovi učenici, koji su mogli svjedočiti o posebnim događajima iz života svoga Gospodina. Tako su jedino oni nazočni u situaciji kada je Krist izlječio Petrovu punicu, kada je oživio Jairovu kćer, prilikom Kristova preobraženja na brdu Tabor, kao i onda kada se smrtno znojio na Maslinskoj gori.

Zbog njihove vatrene naravi Isus Ivana i Jakova naziva „sinovima

jine smrti, koju joj je Isus na križu povjerio kao svoju majku, putovao je Judejom i propovijedao, a potom je otisao u Malu Aziju i ondje osnovao sedam Crkava.

Prema predaji, odveden je u Rim i mučen u vrelu ulju, a nakon što je preživio, prognan je na otok Patmos u Egejskom moru i osuđen na rad u rudnicima. Ondje je napisao Knjigu Otkrivenja, a kad je za vrijeme cara Nerije bio oslobođen, vratio se u Efez, gdje je napisao svoje Evandelje i tri poslanice i ondje je u dubokoj starosti od oko 100 godina i umro.

Umjetnici ga obično prikazuju s perom, a njegov je simbol orao, što treba gledati u svjetlu posebne dubine njegove misli. Poznata je rečenica ranokršćanskoga pisca Origena, koji kaže ovako: „Cvijet Biblije su Evanđelja, a cvijet Evanđelja je Ivanovo evandelje.“ Njegove se, pak, poslanice često nazivaju „poslanice ljubavi“, jer se ljubav u njima spominje preko 50 puta.

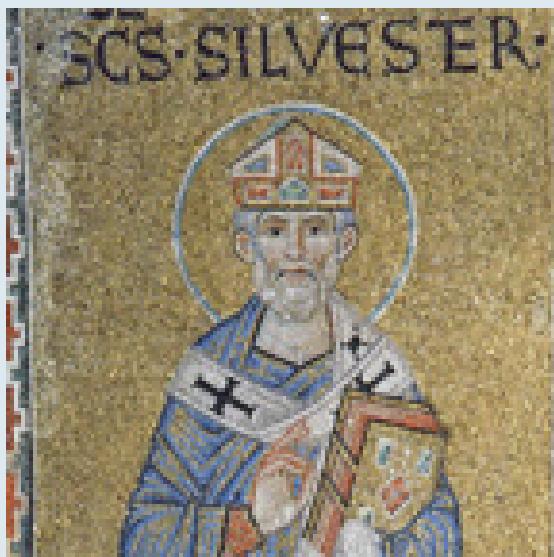
Štuje se kao zaštitnik teologa, pisaca, skladatelja, slikara, zazivaju ga kod opeklina, žrtava požara, a štuje se i kao zaštitnik prijateljstava.

Sveti Silvestar, papa

Na papinsku stolicu stupio je 314., samo godinu dana nakon Milanskoga edikta kojem je krštanstvo dobilo status neutralnog položaja u odnosu na ostale religije i prestalo biti proganjeno.

Pod svetim Silvestrom, uopćeno govoreći, Crkva je izšla iz katakombe i otvorila se prema svijetu. Počela je gradnja bazilika i hramova, kao i ostalih bogoslužnih prostora. Još je važnije bilo to što je papa Silvestar započeo unutarnju reformu i izgradnju Crkve, i to svim svojim biskupskim srcem.

Tako se 320. postavljuju, odobrenjem cara Konstantina, temelji za crkvu svetoga Petra nad njegovim grobom na Vatikanskom brijezu, a papa Silvestar odobrava gradnju i drugih, još i danas poznatih rimskih crkava: svete Agneze, svetoga Lovre i svetoga Pavla izvan zidina. To su tijekom stoljeća do današnjih

dana ostala poznata mesta rimskih hodočasnika.

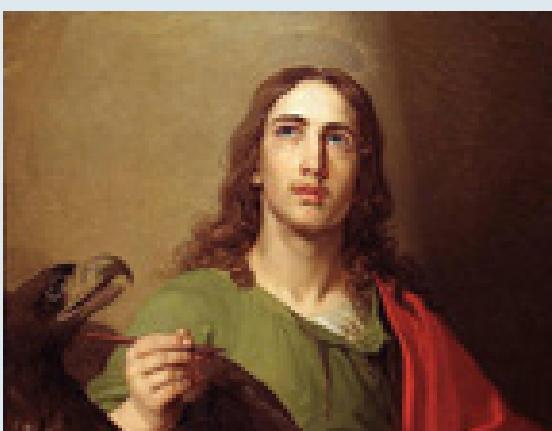
U Silvestrovo vrijeme krštanstvo je bilo zahvaćeno pogubnom herezom – arianstvom. Ukratko i pojednostavljeno, arianstvo je kršćanski nauk koji nijeće vječnu opstojnost Sina i tvrdi da je Sin Božji u jednom trenutku ‘proizšao’ od Oca. Zapravo, Sin Božji nije Bog, i samim tim Bog nije Sveti Trostvo.

Zbog te vrlo raširene hereze sazvan je prvi ekumenski koncil čitave Crkve u Niceji. Bilo je pozvano 270 biskupa cijele Crkve, a papa Silvestar nije mogao biti prisutan zbog starosti. Poslao je svoja dva izaslanika iz Rima. Koncil je trajao mjesec dana i završio rad potpunom osudom arianizma i Arijevih sljedbenika. Sudionici su formulirali *Nicejsko vjerovanje* kojim se utvrđuje božanstvo Isusa Krista i zaključili: „*Jedinorođeni Sin Božji, rođen od Oca prije svih vjekova, Svjetlo od Svjetla, pravi Bog od pravog Boga, rođen, a ne stvoren, istobitan s Ocem.*“

Tako je Crkva u vrijeme pape Silvestra i službeno definirala božanstvo Isusa Krista.

Papa Silvestar umire na glasu svetosti 31. prosinca 335. g. u Rimu, a njegove relikvije nalaze su u crkvi svetoga Silvestra u Rimu. Po njemu se zadnji dan u godini naziva Silvestrovo. Službeno je proglašen zaštitnikom od gube.

(David Gortan)

groma“. Primjerice, kad su se jednom vraćali iz nekoga samarijskog sela koje nije htjelo primiti Isusa i apostole, njih su dvojica predložila Isusu da pošalje vatru s neba i uništi mjesto. No, unatoč takvoj žestokoj naravi, obojica će itekako posvjedočiti ljubav i vjernost svome Učitelju.

Dok će Jakov prvi od apostola podnijeti mučeničku smrt, sveti će Ivan svoju vjeru u uskrsloga Gospodina svjedočiti životom, posebno osnivajući kršćanske zajednice i posvećujući se pisanju. Nakon Mari-

Proslava blagdana sv. Barbare u Raši

U Raši, najmlađem gradiću u Istri, smještenom u Labinskому dekanatu, ove je godine blagdan nebeske zaštitnice, sv. Barbare, proslavljen svećanim misnim slavljem koje je u subotu, 4. prosinca predvodio vlc. Stipe Breko, mladomisnik, koji zajedno s labinskim župnikom i dekanom, preč. Mirkom Vukšićem, te drugim kapelanom vlc. Janezom Barboričem, upravlja tom župom te s pet drugih župa.

Mladomisnik je u prigodnoj homiliji, spominjući čitanje iz Knjige o Makabejcima, istaknuo važnost žrtvovanja za vjeru, iz vjernosti Kristu. Istaknuo je da je iz istoga razloga mučeništvo podnijela i sv. Barbara, koju je vlastiti otac osudio na smrt jer se nije htjela odreći vjere u Isusa Krista. Važnost žrtvovanja za vrednote propovjednik je istaknuo i, kako je rekao, citirajući kardinala Vinka Puljića, riječima „za što se ne umire, to umire.“ Prigoda je ovo da se zapitamo što smo mi danas spremni žrtvovati iz

vjernosti prema Bogu, naglasio je propovjednik. Biti kršćanin katolik znači podnijeti križ. Ništa nije vrednije od vjernosti Isusu Kristu, samo se po tome spašavamo, nastavio je predslavitelj. Citirao je nadalje teologa Karla Rahnera podsjetivši da kršćanin 21. stoljeća ili će biti mistik, gorljivi vjernik, ili ga neće biti, jer, nastavio je vlc. Breko, vidimo da osrednja, mlaka vjera ne uspijeva prenijeti vjeru novim generacijama. Naveo je potom stradanje 21 koptskog vjernika koje su prije nekoliko godina ubili islamski ekstremisti te istaknuo njihovo mirno, uzorno, mučeničko prihvatanje smrti, radije nego odricanje od vjere. Zaključio je homiliju naglaskom da „mi moramo životom svjedočiti svoju vjeru kako bismo drugima bili putokaz prema Bogu“.

Na kraju misnoga slavlja prenio je okupljenima pozdrave i čestitke župnika preč. Mirka Vukšića te načelnice Općine Raša Glorije Paliska, koji su oboje bili spriječeni iz zdrav-

stvenih razloga. Misa je zaključena mladomisničkim blagoslovom.

Misu je glazbeno animirao zbor Kerubini, uz instrumentalnu pratnju Kristijana Čorića.

Uz mladomisnika su tom prigodom koncelebrirali svećenici iz Dejanata: vlc. Blaž Bošnjaković, vlc. Dragutin Petrović te vlc. Aleksandar Petrović. Na kraju mise izmoljena je Molitva za sinodu. Iz zajedništva i suradnje klera što se očituje u ovom nevelikom, ali skladnom dekanatu, u međusobnom djelovanju i odnosu prema vjerničkom puku, u svećanim i svakodnevnim prigodama, razvidno je da ova sredina već živi dobar dio sinodalnih smjernica.

Župu sv. Barbare u Raši osnovao je 1937. godine biskup Pederzolli. Gradnja župne crkve, u obliku prevrnuta rudarskog vagoneta, trajala je od 1937. do 1942. U župi je još jedna crkva posvećena sv. Barbari, u obližnjem selu Krapanj, sagrađena 1905. godine.

(G. Krizman)

Proslava sv. Sabe opata

Kaštel, župa na sjeveru Umaško-oprtaljskoga dekanata, smještena neposredno uz slovensku granicu, ponad istoimenoga graničnog prijelaza, proslavila je nedjelju, 5. prosinca 2021. godine blagdan svoga nebeskog zaštitnika, sv. Sabe opata. Misno je slavlje predvodio vlč. Benjamin Petrović. Za ovu je prigodu ispred oltara bio izložen i kip sv. Sabe.

Nakon župnikovih uvodnih pozdrava na početku mise izmoljena je Molitva za sinodu. Župnik je u prigodnoj homiliji pojasnio povjesne okolnosti u prvim stoljećima kršćanstva koje su dovele do pojave pustinjačkoga načina života kakvim je živio sv. Saba. Nakon završetka progona, Milanskim ediktom, kršćanstvo se munjevito širilo Rimskim Carstvom te su se u masi počeli pojavljivati i primjeri nedosljednih vjernika. Želeći se udaljiti od takvih vjernika nedolična života, monasi su se izdvojili iz društva živeći isposnički u osami. Takav je ideal prihvatio i sveti Saba.

Župnik je nadalje ukratko podsjetio na temeljne trenutke života sv. Sabe, jednoga od značajnih osnivača i promicatelja redovničkoga života na kršćanskom Istoku. Rodio se 439. u Mutualaski, blizu Cezareje Kapadočijske, u Maloj Aziji, danas središnjoj Anatoliji u Turskoj, kao sin rimskega časnika. Kad mu je otac premješten u Egipat, ostavio je petogodišnjega sina na brizi ženina brata, dječakova ujaka. No, ujna nije trpjela dječaka pa je on pobjegao stricu, očevu bratu. To je izazvalo svađu među obiteljima pa se Saba s osam godina sklonio u obližnji samostan. Nakon deset godina pokorničkoga života hodočastio je 456. na sveta mjesta u Jeruzalemu. Ondje postaje duhovni učenik svetoga Eutimija Velikog, a potom i svetoga Teoktista. Od 30. godine živio je kao pustinjak u jednoj spilji, posvetio se molitvi i uzdržavao se izradom vrbovih košara za obližnji samostan.

Nakon nekog vremena preuzeo je vodstvo više od 1000 redovnika i pu-

stinjaka, a u obližnjim brdima osnivao je samostane, među njima 483. i glasoviti Mar Saba, u gudurama Cedrona, jugoistočno od Jeruzalema, na Istoku, poznat kao „Velika lavra“. Kao opat toga samostana borio se protiv tadašnjih vjerskih zabluda. Pripisuju mu i bogoslužni red za čitavu crkvenu godinu, takozvani „jeruzalemski tipikon“, te redovničko pravilo koje nosi njegovo ime. Na glasu čudotvorac, prema predaji ozdravljivao je bolesnike, dozvao bi kišu u vrijeme suše, a u svojem samostanu stvorio izvor svježe vode.

Za arhimandrita svih samostana u Palestini postavljen je 494. Preminuo je u Jeruzalemu 5. prosinca 532., u dubokoj starosti od 93 godine. Kao svetca ga časti i istočna i zapadna Crkva. Njemu u čast u Rimu, na Aventinu, sagrađena je lijepa bazilika, a njegove relikvije godinama su se nalazile u Veneciji. Kako bi posveđičio ljubav prema istočnoj kršćanskoj braći, papa Pavao VI. odobrio je 1965. da se te relikvije prenesu u samostan svetoga Sabe u Jeruzalemu.

„Znakovito je da se njegov spomen dan slavi u vremenu došašća kada nas Crkva poziva da se povučemo u svoje vlastite pustinje, kako bismo dočekali Božić čista srca“, rekao je župnik te zaključio molitvom „da nam sv. Saba podari mir, neka naša vjera ne malakše, neka sv. Saba bdije nad nama i našim obiteljima, a njegov primjer neka nam pomogne svijetliti kako bismo i mi primjerom privlačili ljudi Bogu.“

Misu je glazbeno animirao župni zbor smješten na drvenom koru. Na početku i na kraju pjesmom su se obratili svome zaštitniku, na početku na hrvatskom, a na kraju na talijanskom jeziku. Sve su misne pjesme, čitanja i životopis sv. Sabe vjernike dočekali na klupama u lijepo uređenom župnom listiću.

Kaštel, sjedište pretpovijesne gradićine, u povijesnim se spisima spominje od 1102. godine. Župa je prvotno bila u sastavu zbornoga kaptola u Piranu, zatim postaje kapelacija te

župa, vjerojatno od 13. st. Župna crkva temeljito je obnovljena 1869. i 1995. godine; zvonik, odvojen od crkve, sagrađen je 1869. godine, visok je 23 metra i ima dva zvona. Početak župnoga arhiva datira od 1815. godine, a postoje matične knjige s glagoljskim upisima iz 1638. godine. Župa danas broji oko 1200 stanovnika.

Ova će crkva posjetitelja zadiviti na prvi pogled svojom ljepotom, uređenošću i očuvanošću povijesnih elemenata interijera sakralnoga prostora, od čega je svakako najimprezivniji lijepi drveni uzdignuti pulpit. Značajni su i bočni oltari s drvenim kipovima svetaca, prezbiterijem dominira oltarna pala s likom sv. Sabe, čiju sliku nalazimo i na stropnom osliku. No, ono što je prigodom ove proslave sv. Sabe bilo najljepše u toj crkvi, jest skladno sudjelovanje ministranata, iako mahom iz mlađe dobne skupine, gotovo impresivnom „koreografijom“ opslužuju oltar tijekom euharistijskoga slavlja, ali prirodnim gestama i primjerenom ozbiljnošću, što je jednostavan pokazatelj dobrog, kontinuiranog podučavanja. No, njihov predani angažman ne prestaje s krajem mise, i nakon toga svatko ima svoje zaduženje, kako bi sve ostalo uredno. Mlade generacije koje odrastaju uz takvo ministiriranje, u širem smislu te riječi, najbolje su jamstvo da u crkvi i Župi sv. Sabe u Kaštelu neće u budućnosti nedostajati ni vjernika ni želje za održavanjem ljepote toga sakralnog zdanja.

(G. Krizman)

Trodnevница u Barbanu povodom Svetoga Nikole

Ove je godine proslava blagdana sv. Nikole, zaštitnika župe Barban, posebno svečano obilježena. Od 4. 12. do 6. 12. organizirana je Trodnevница i drugi popratni sadržaji.

U subotu, 4. 12. 2021. godine, nakon što se molila Krunica, bila je sveta misa i Klanjanje. Župnik Bernard Jurjević veoma je nadahnuto u homiliji govorio o odgovornosti ljudi i donošenju odluka koje se tiču ne samo nas kao pojedinaca nego utječu i na sve u našoj okolini. Polazište za lakše donošenje odluka treba nam biti vjera i Isus Krist koji je dao svoj život za narod. Nakon završnoga blagoslova i mise župnik Jurjević, uz nazočnost brojnih župljana i gostiju, blagoslovio je vanjske jaslice i velik adventski vijenac, koji su postavljeni u crkvenom dvorištu.

Uslijedio je dolazak svetoga Nikole, na veliku radost okupljene djece i njihovih roditelja. Zahvaljujući donatorima, sva su okupljena djeca dobila prigodan poklon u vidu vrećice slatkiša i voća. Već je postalo tradicionalno da OPG Šuman iz Komina u Dubrovačko-neretvanskoj županiji donira voće: mandarine, klementine i jabuke. Tako je bilo i ove godine, na čemu

su svi župljani zahvalni, a posebice djeca koja su primila ovaj dar. Bilo je planirano druženje župljana na prostoru crkvenoga dvorišta, pripremljen je veliki krijes, stolovi s okrepom, kolačima, pićem, kuhanim vinom. Kiša je omela planove te se druženje župljana nastavilo u velikoj župnoj dvorani.

U nedjelju, 5. 12. 2021. nakon moljenja Krunice bila je sveta misa koju je predvodio župnik Bernard Jurjević. Tijekom mise bilo je Klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu. U homiliji je župnik naglasio važnost duhovnoga i tjelesnog zdravlja ljudi. Na svetoj se misi posebno molilo za zdravlje svih župljana. Svima koji su prisustvovali svetoj misi, podijeljeno je, preko ruku župnika, bolesničko pomazanje i blagoslov.

Vrhunac proslave blagdana svetoga Nikole bila je misa 6. 12. 2021. kojoj je prethodilo moljenje Krunice. Svetu je misu, uz koncelebraciju župnika Bernarda Jurjevića, predvodio svećenik, mons. Marijan Jelenić. On ujedno ove godine slavi 60. obljetnicu svećeništva, pa je time i misa bila svečanija. Misno slavlje, kao i prethodna dva dana, vrlo je nadahnuto animirao mje-

šoviti župni zbor Župe sv. Nikole iz Barbanu i zborovođa Dean Vintin. Izvođene su prigodne pjesme, spjevane upravo za ovo doba godine. Misi su prisustvovali predstavnici Općine Barban, na čelu s načelnikom Daliborom Pausom i njegovom suprugom. Osim što se 6. prosinca slavi Sv. Nikola, svetac zaštitnik župe, ujedno se obilježava i Dan Općine Barban.

Na kraju je misnoga slavlja zaslужnom članu župne zajednice dodijeljeno priznanje. Nedavno je povodom blagdana sv. Maura u Eufrazijevoj bazilici u Poreču, Josip Bepo Blarežina iz sela Šajini primio biskupijsko priznanje za rad i djelovanje u župnoj zajednici, iz ruku biskupa Dražena Kutleše. Uime pripadnika župne zajednice, koji su prisustvovali misi povodom Svetoga Nikole, priznanje mu je ponovno uručio vlč. Marijan Jelenić. Nakon mise napravljena je zajednička fotografija. Uslijedio je prigodan dojmenak i druženje svih župljana u župnoj dvorani.

Cjelokupan program i Trodnevница povodom obilježavanja blagdana svetoga Nikole odvijali su se prema preporukama Stožera civilne zaštite i preporučenim epidemiološkim mjerama. Župljani i gosti koji su prisustvovali svetim misama, poštivali su propisane mjere i sve se odvijalo bez problema i teškoća. Trodnevница je imala i humanitarni karakter. Prikupljala su se sredstva i donacije za Caritas župe, za potrebite obitelji. Sredstva je također bilo moguće uplatiti i na žiro-račun Župe sv. Nikole Barban. Župljani srdačno zahvaljuju svim ljudima i donatorima koji su, na bilo koji način, pomogli u ostvarivanju ovoga humanog cilja.

(Nevia Kožljjan)

Dijamantni jubilej supružnika Karlović

Prve nedjelje došašća, 28. studenoga 2021. u crkvi sv. Marije Svetomore, supružnici Milka i Ivan Karlović iz sela Karlovići proslavili su lijep i nesvakidašnji jubilej – 60 godina braka.

Na početku mise žminjski župnik vlač. Jordan Rovis pozdravio je bračni par Karlović čestitajući im dijamantni jubilej, a sve prisutne potaknuo da zahvale Bogu za ovu veliku obljetnicu koja mlađe parove potiče da budu vjerni, predani Bogu i drugima te zahvalni za bračnoga supružnika. Supružnici Karlović veoma su marljivi u svojim poslovima, odani obiteljskom životu. Kao vjernici redoviti su u

nedjeljnim euharistijama, pobožnostima, gaje i obiteljsku molitvu.

Ivan je uz Crkvu i župnike vezan od malih nogu. Može se pohvaliti činjenicom da je počeo vjerouauk kod vlač. Miroslava Bulešića u Kanfanaru gdje je 1946. god. primio prvu pričest. Našem je blaženiku, vlač. Miroslavu, bio ministrant. Ivan i Milka rođ. Marić, župa Kanfanar, brak su sklopili 1961. god. Bog ih je blagoslovio s dva sina i dvije kćeri, deset unuka i tri praprunuka.

G. Karlović dugi je niz godina član Ekonomskog i Pasto-

ralnog župnog vijeća te Caritasa žminjske župe, redovito sudjeluje u svim obnovama sakralnih objekata. Za svesrdnu zauzetost u Crkvi 2015. godine dobitnik je Biskupijskoga priznanja. Njihova obitelj, na koju su ponosni, također je vezana uz Crkvu i vjeru. Na kraju sv. mise župnik Rovis je svećarima uručio pri-godan dar. (np)

Isplaćene stipendije Zaklade „Blaženi Miroslav Bulešić“

Zaključen je natječaj za stipendiste Zaklade „Blaženi Miroslav Bulešić“ za školsku i akademsku godinu 2021./2022.

Zaklada je ove godine zaprimila 286 zamolbi učenika i studenata slabijega imovinskog stanja.

Uoči sv. Nikole isplaćeno je 190 stipendija za 73 učenika osnovnih škola po 1.000,00 kn, za 71 učenika

srednjih škola po 2.000,00 kn te za 46 studenta po 3.000,00 kn.

Ukupan fond stipendija iznosi 353.000,00 kn, od čega je 250.000,00 doprinijela Porečka i Pulska biskupija, 23.000,00 župe i donatori te 80.000,00 Caritas Biskupije.

Caritas Porečke i Pulsko
biskupije

TROSTRUKI ISUSOV DOLAZAK

Sveti je Bernard opat rekao: „Po-znajemo tri Isusova dolaska: Isusov boravak i razgovor s ljudima, po istini o čovjeku, te po muci, smrti i uskrsnuću.“ Za korišnno slavljenje Božića i uspješniji ulazak u novu godinu poželjno je razmisliti ovu svetčevu poruku.

Isus među ljudima

Čovjekovo je dostojanstvo zajamčeno i biblijskim izvještajem o stvaranju. Nakon stvaranja svemira i života, Bog stvara čovjeka kao najsavršenije svoje djelo, obdarena razumom i voljom, što i Bog ima. Zato se kaže „na sliku Božju, muško i žensko stvorili ih“.

Isusovo rođenje i njegov život kriju mnoge tajne. On kao druga božanska osoba nije imao nikakva razloga postati čovjekom. Čovjekom je postao isključivo iz ljubavi. Jedno je raditi potrebno, drugo je raditi iz ljubavi. Bog je svemir stvorio iz ljubavi. Isus je rođen iz ljubavi. Bog želi ljubav uliti i u čovjeka. Ljubav je nova dimenzija čovjeka. Božanski je kad čovjek radi iz ljubavi, kad roditelji hoće dijete iz ljubavi.

Ovo što se govori da će financijska pomoć povećati broj rađanja, jest materijalističko gledanje na čovjeka. Što će, jednom odrasla djeca, reći kada budu saznala da su plod

financijskih poticaja, a ne ljubavi? Da su „kupljena“ za sitan novac? Recimo za pet tisuća eura? Isusovo utjelovljenje i pojavljivanje u ljudskoj naravi objava je veličine i dostojanstva čovjeka. Ako je Božji sin htio biti čovjek, onda se isplati biti čovjek i roditi se. U Isusovu slučaju novac nije bio u igri. Isus se, pored svoga božanskog podrijetla htio roditi kao siromah da se pokaže kako je ljubav iznad novca i bogatstva.

Istina o čovjeku

Tko je čovjek, još nitko nije definirao. Neki su čovjeka definirali kao „zoon politikon“, „političku životinju“. Na hrvatskom jeziku to i ne

zvuči naročito. Ako je prava politika „briga za opće dobro“, onda bi čovjek bio „djelatnik za opće dobro“, čega u životinja nema. Politika je zbog grešnosti čovjeka i potonuća u egoizam, danas na zlu glasu. Mnogi su političari u narodu omraženi jer jedno govore, drugo čine. I najčešće, animalno, samo za osobnu korist.

Ako je čovjek „slika Božja“, onda, kako cijenimo sebe, cijenimo i druge. A kako cijenimo čovjeka, cijenimo i Boga. Čovjek, za razliku od primitivna egoizma, tako dobiva puninu svojih dimenzija. U današnjem svijetu ima toliko osobnih i društvenih teškoća. Mnogo je ljudi u egoizmu nezadovoljno sa sobom, još više s drugima. Očajnih je i depresivnih do te mjere da svake dvije sekunde jedan čovjek počini samoubojstvo. Toga nekada nije bilo, pa se moramo zabrinuti kamo ide naša civilizacija.

To što čovjek čini sebi ili drugome mislima, riječima i djelima, istovremeno čini i Bogu jer se Bog u Isusu poistovjetio s čovjekom. Istina o čovjeku zamagljena je dobitkom i užitkom koji su postavljeni kao božanstvo našega vremena. Zamagljeno je i nepoznavanjem Božje ljubavi prema čovjeku. U današnjem svijetu općega razvoja dostojanstvo čovjeka ne može se vratiti povećanjem standarda, nego otkrićem istine da je čovjek ljubljeno Božje biće i posinak Božji. Eto istine o čovjeku! Koliko je čovjek ljubljeno Božje biće, svjedoči što je Isus dragovoljno podnio smrt za naše spasenje. To je konačna istina o čovjeku.

Otajstvo uskrsnuća

Prvi smo Isusov dolazak u ljudsku narav doživjeli prvim Božićem. Konačni ili treći Isusov dolazak najavljen je njegovim i našim uskrsnućem. Isus je svoje uskrsnuće najavio apostolima, u što nisu mogli povjerovati, čak ni nakon uskrsnuća. Sjetimo se Tome! „Neću vjerovati dok ne stavim prste u njegove rane,

i šaku u njegov bok.“ Isus je najavio i naše uskrsnuće uz dva uvjeta: vjerovanje u Presveto Trojstvo i vjerovanje u njegovu božansku i ljudsku narav u jednoj osobi.

Prema nekim statistikama u nekim krajevima ni 52 % kršćana više ne vjeruje u uskrsnuće. Nekad su ljudi bili skloniji vjerovati u uskrsnuće. Danas je čovjek racionalan, hoće sve dotaknuti, razumjeti, inače ne vjeruje. Za Isusa se najavljuje da će doći „na oblacima, u veličanstvu, suditи žive i mrtve“, na sudnji dan kad će ljudi uskrsnuti. To nitko ne bi mogao od ljudi napisati, a da nije obasjan božanskom svjetlošću, ili kako se kaže, „bez nadahnuća odozgo“.

To će biti treći i konačan Isusov dolazak u čovječanstvo. Zapravo, punina je shvaćanja božićnoga događaja, uskrsnuće. Radi čega bi inače Isus dolazio na svijet bez tako veličanstvenoga programa? Ljudi se svojom inteligencijom lako prehranjuju, stvaraju civilizacijske tekovine i blagostanje. Ali uskrsnuće ne mogu proizvesti jer iznad smrti nemaju vlasti.

Sretan Božić više je od dobrih želja za sve uspješniji život. To je priželjkivanje i suradnja za ostvarenje Božjih planova s čovjekom. Sretan vam Božić i nova godina!

Marijan Jelenić

BOŽIĆ

*Božić se je čeka cielo leto,
a potle Vele Svetе Mariji
zasien.*

*Advienta se naseklo drieva
saki siromah će za Božić se
grejat.*

*Za blago se prontalo siena,
pastiri na Božić niete blago
viganjat.*

*Na Vilijo Buojžo će se jes
samo z uljen zabiljeno,
posnuo.*

*I Velen coke, Badnjake
će se ot sake pietanci prvo mrvico
dat.*

*Na Polnoćnico gredo si.
Pod nogami ledena zemlja
škripi.*

*Va ciekve te si Isusu kantat,
se pričestit i z Isuson
živet.*

*Va novo leto te z Isuson,
z njegovemi dari i blagoslovon
puoć.*

*Zvezdi ljeplje sviete,
Ni zima nekako drugi dani
grize.*

*Srećan Božić i novo leto
se va seh srcah naprof
čuti.*

MJ

TETA POVIDA NEVODU

Nemoj mi zamiriti, nevodo dragi, lipitić moj, ma ču ti povidati kako je jedanbot bilo kad san ja bila mlada. Kako vrime pasiva, tako se ja sve već i već tornivan u mlade dane. Kako i šic u sve dimbju i dimbju šternu sićanja i spomini. Sve veća žeža, a sve manje vode. Sve već voje, a sve manje se more.

Ben, čo moj, ču te sprovesti sićanjem kroz gode, štajune, fešte i navadve cilega bejatega godišča.

Kroz cilo došaće se je na Zornice hodilo. I staro i mlado, i muško i žensko. Veli prošijon judi. U pet ur – prije suncistoka – se ud doma levalo. Svako jutro do Vilije Bojže. Za Viliju Bojžu (Badnjak) se postilo. Se pasalo samo z malo kruha za ručenje i užinu. Uvečer bakalaj, posutice z slanon srdelon, riži, broskva eli cima – jur prema temu kako je koja fameja mogla. Moj svekrv (Boh mu daj duši lako!) činija je da se sve vrže na mizu: riži, posutice i bakalaj... Veli cok-did cile dane i noći plamika je na ugnjištu. Svekrv z škavaceron zbreže malo uglenja, vrže par zrni tamičana, prikriži, tri bote zgor jisti pasa livo i desno. I coku-didu se dalo jisti ud svakega jila. Z pirunon i žlicon vrga je svekrv ličić jila i pila na čvrgu razgorenega coka. Tr

z paladićon ustrgne po didu-coku, da se uglenje razbadri i glavnje iskraju. Pobožno, kripkin glason slaže verše:

*“Bog daj k’litu
bojen litu!
Koliko iskri skoči,
toliko brenat natoči!
Koliko iskri – toliko bocuni!
Koliko iskri – toliko lancuni!
I puni žepi patakuni!
Koliko iskri jače zasviti,
toliko boti bili veseli i siti!
Koliko svitlih višak palica zbreže,
toliko da se janci, jarići, teleti
u našoj štali zleže!”*

Potle ča se podmirilo dida, svi smo skupa včerali.

– Bože blagoslovi ovo jilo i pilo. Po Gospodinu našemu – prikriži prvi ud svih paron, glava hiže, moj svekrv.

Potle večere, prontivanje za Ponoćnicu. Mati je prijala puhalicu, i trckala po velikem coku da će već iskri zleti okolo ugnjišta u badnju večer.

Blagu u dvoru bi se steši dalo ud najboje vrste sena.

– Najbojega sena dajte blagu, dovojno da se najidu. Bi vas grdilo, ko ustane lačno... – bi reka svekrv.

Nevodo, me slušaš, čo!? Mi se pra da ti se voči zapiru.

Zime su bile dugе, ledene i trde. Neću reć – grde...

Smo se znali katerkad razveseliti, i učiniti da nan bude lipo i ugodno skupa.

Tomislav Milohanić

Tumač manje poznatih riječi:

povida=priča, pripovijeda; **nevodo**=nećak; **zamiriti**=zamjeriti; **jedanbot**=jednoć, nekad; **pasiva**=prolazi; **torinjan**=vraćam; **šic**=vjedro; **dimbju**=dublju; **štajunu**=gusternu, cisternu; **žeža**=žega; **more**=može; **štajune**=godišnja doba; **navadve**=običaji, navike; **prošijon**=procesija; **suncistoka**=istoka, izlaska Sunca, zore; **levalo**=krenulo; **ručenje**=marenda; **užinu**=objed; **cima**=zelje; **vrže**=stavi, metne; **mizu**=stol; **škavaceron**=lopaticom; **pirunon**=vilicom; **vrga**=stavio, metnuo; **ličić**=malko, sitnicu; **čvrgu**=čvorugu; **coka**=panja; **paladićon**=palicom, štapom; **glavnje**=buktinje, luči, rasplamsano drvo; **verše**=verse, stihove; **brenat**=drveni posuda ovalnog oblika; **bocuni**=velike staklene boce; **lancuni**=plahte; **patakuni**=veliki metalni novac, velike kovanice; **višak**=leptira; **paron**=gospodar, gazda; **prontivanje**=spremanje; **trckala**=dodirivala, tukla; **blagu**=stoci, govedima; **lačno**=gladno; **katerkad**=ponekad

„Ime Oca i Sina i Duha Svetoga“ (I.)

232 Kršćani su kršteni „u ime Oca i Sina i Duha Svetoga“ (Mt 28,19). Prije toga, na trostruko pitanje koje traži da isповjede vjeru u Oca, u Sina i u Duha, oni odgovore: „Vjerujem“. „Vjera svih kršćana počiva na Trojstvu“.

189 Prva „ispovijest vjere“ biva pri krštenju. „Simbol vjere“ ponajprije je krsni simbol. Budući da se krštenje dijeli „u ime Oca i Sina i

Duha Svetoga“ (Mt 28,19), vjerske istine, potvrđene na krštenju, raščlanjene su na temelju njihova odnosa prema trima osobama Svetoga Trojstva.

1223 Svi pralikovi Staroga saveza nalaze se ispunjeni u Isusu Kristu. On je javno djelovanje započeo pošto ga je u Jordanu sveti Ivan Krstitelj krstio, a poslije uskrsnuća učenicima je povjerio poslanje: „Podite, dakle, i učinite mojim učenicima sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam ja zapovjedio!“ (Mt 28,19-20)

233 Kršćani su kršteni „u ime“ – ne u „imena“ Oca i Sina i Duha Svetoga, jer samo je jedan Bog, Sve-mogući Otac i njegov jedini Sin i Duh Sveti: Presveto Trojstvo.

234 Otajstvo Presvetoga Trojstva središnje je otajstvo kršćanske vjere i života. To je tajna Boga u sammome sebi. Tu je, dakle, izvor sviju drugih vjerskih otajstava, svjetlo koje ih osvjetljuje. To je najtemeljniji i najbitniji nauk u „redu vjerskih istina“. „Sva povijest spasenja samo je povijest objavljivanja pravoga i jedinoga Boga Oca, Sina i Duha Svetoga, koji pomiruje i ujedinjuje sa sobom sve ljude koji su se odvratili grijehom.“

2157 Kršćanin započinje svoj dan, svoje molitve, svoj posao znamkom križa „u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.“ Krštenik posvećuje dan slavi Božoj zazivajući milost Spasiteljevu, koja mu omogućava da kao sin Očevo djeđuje u Duhu Svetom. Znak križa jača nas u napastima i u poteškoćama.

Neka Božić vlada!

Bože moj, podari meni
misli lijepo
koje me krijepe...
Lijepa je i plemenita misao
u kojoj Ti si jedini smisao
moga života,
koja divota!
I kruh naš svagdašnji,
i mir naš nasušni,
i srce zahvalno,
ponizno,
milostivo...
Podari meni, Božiću mali,
blistave misli
i jasne
koje napajaju dušu
i uzdižu srce
do neba
jer to mi upravo treba
kad pritisne me
nepravde teško breme
i teret siromaštva
i boli,
ja ti se usrdno molim,
lijepim mislima
obdari me, Bože, tada,
neka Božić u meni vlada,
sada i u vijeke,
amen!

20. studenoga 2021.
Vinka Tokić Burolo

KATEKIZAM
KATOLIČKE
CRKVE

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

90 Uzajamna povezanost i dosljednost dogmi mogu se naći u cjelokupnosti objave Kristova otajstva. „Unutar istina katoličke nauke postoji red ili ‘hijerarhija’ jer je različita njihova povezanost s temeljem kršćanske vjere.“

1449 Obrazac odrješenja upotrebljavan u latinskoj Crkvi izražava bitne elemente sakramenta pomirenja: milosrdni je Otac izvor svakoga oproštenja. Po pashi svoga Sina i daru svoga Duha te po molitvi i služenju Crkve, on izvršava pomirenje grešnika: „*Bog milosrdni Otac, pomirio je sa sobom svijet smrću i uskrsnućem svoga Sina, i izlio Duha Svetoga za otpuštenje grijeha. Neka ti po služenju Crkve on udijeli oproštenje i mir. I ja te odrješujem od grijeha tvojih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.*“

Miroslav Smoković (1947. – 2021.)

Dana 27. listopada 2021. završio je ovozemaljski i započeo vječni život našega sužupljanina g. Vladimira Smokovića iz Župe Navještenja Marijina Pićan. Miro, kako su ga zvali svi koji su ga bliže poznavali, bio je rođen 23. veljače 1947. u Benazićima u župi Pićan, kao drugo dijete u svojih roditelja majke Kate i oca Antuna, nakon svoje starije sestre Marije. Kršten je već istoga dana u glavnoj župnoj crkvi u Pićnu.

Njegovo djetinjstvo i odrastanje već od najranijih dana odvijali su se u trajnoj skrbi za obitelj, osobito u trajnoj brizi za oca Antuna koji je bio zarobljen od nacista u II. svjetskom ratu te je odveden u koncentracijski logor Dachau odakle se vratio s teškim oštećenjem pluća. Ta je očeva patnja bila trajna pratilega negdje u Vladimirovu srcu i umu, i to ga je odredilo kao iskrena protivnika bilo kakva nasilja, nepravde ili ugnjetavanja drugoga čovjeka.

Miro se, u skućenim mogućnostima svojih roditelja, obrazovao u elektrostruci. Godine 1969. oženio se Nevijom, rođ. Valentić, rodom iz iste župe, koja ga je svojom odanom ljubavlju pratila na životnom putu do posljednjega daha. Godine 1976., kada je to u komunističkom režimu naše bivše države bilo ravno gotovo državnom neprijateljstvu, započeo je s privatnim poduzetništvom, zajedno sa svojom marljivom suprugom, u prizemlju male obiteljske kuće, u prostoru tadašnje štale, a potom i garaže. Bog im je podario troje djece, kćeri Suzi i Sandru i sina Nenada, od kojih je poteklo desetoro unučadi. Kći Suzi Miljavac, danas redovito svira na misnim slavlјima u crkvi sv. Marije Magdalene u župi Lindar. Od maloga obrta Miro je, uz svoju suprugu, a potom i obitelj, kako je rasla i širila se i na druge članove, izgradio respektabilnu i poznatu tvrtku Etradex s oko osamdeset zaposlenika.

Bez obzira što je privatno poslovanje doista teško i zahtjevno i treba moći preživjeti i u ekonomskoj svjetskoj krizi i u vremenima naše tranzicije, prethodno i u vrijeme Domovinskoga rata i u stalnim izmjenama propisa i sve većoj konkurenциji na tržištu, najzad i u vreme-

nu aktualne pandemije COVID-19, nedjelja kao dan Gospodnji, kao i drugi blagdani, bili su dani kada je Miro sa svojom suprugom, a dok su im unučići bili mali, nerijetko i s više njih oko sebe, redovito dolazio slaviti sv. misu u svoju crkvu u Sv. Katarini gdje je rado pjevao u mješovitom zboru, no isto je sudjelovao u misnim slavlјima za većih blagdana i svečanosti i u župnoj crkvi u Pićnu. Veselo se uključivao u sva naša župna godišnja hodočašća, kao što je redovito ispraćao na posljednji počinak svoje pok. sugrađane. Uvjek je imao vremena porazgovaratati s ljudima ispred crkve prije sv. mise. Bio je poštovan i uvažen sugovornik u svakom društvu. Cijenio je obrazovanje i znanost i žudio za tim te je to svakako htio pružiti i svojoj djeci. Miro je volio ljudi i njegov je dom doista bio širom otvoren svima. Naš je Gospodin rekao da će nas se po djelima našim poznati, pa vjerujemo da to možemo reći i za Vladimira. Gdje god se okrenemo, kamo god da pogledamo u crkvama u našoj župi, poglavito u Sv. Katarini, vidjet ćemo njegove tragove. Samo dragi Bog zna što i koliko je sve on dao za naše crkve, a time i za svu našu zajednicu. Nije bilo nijednoga zahvata, projekta, rada, obnove, od najmanjih do najkrupnijih, a da se on u to ne bi velikodušno uključio, financijski, savjetom, osobnim radom, traženjem boljih rješenja. Teško bi bilo i nemoguće sve navesti, a puno bi se teže sve ostvarilo bez njegove ruke. Njemu zacijelo nije znala ljevica što radi desnica. Nekada su takve ljudi pokapali u crkvama i trajno im obilježili grob, nazivali ih dobrotvorima. Danas se pokapa na gradskim grobljima, ali dobročinitelji svejedno postoje i Miro zasigurno njima pripada. Teško da bi on pristao na takvu počasnu grobnicu jer je bio od onih koji nikad ne sjede u prvim redovima, koji ne buče na trgovima, koji ne zveckaju milodarima da svi vide. Bio je predsjednik stručnoga izvršnog tjela pri župnom Pastoralnom vijeću za provedbu dogovorenih projekata ili zahvata i član biskupijskoga Pastoralnog vijeća za Pićanski dekanat. Od 2006., zajedno s g. Igorom

Gržinićem, kum je i jednom zvonu u pićanskom zvoniku. Godine 2021. dobio je nagradu Općinskoga vijeća Općine Pićan za poduzetništvo. U posljednjim trenutcima života u svojim zazivima predavao se u ruke Majci Božoj. Okrijepljen posljednjim sakramenton otisao je doma, Gospodinu pred lice. Nedostajat će nam, nedostajat će obitelji najprije, najmlađoj unučici s kojom je živio, koja mu je bila među posljednjim radostima i koja se sada pita gdje je nono. „Spava“, odgovori joj tada prikladno nona Nevija. Uz zvukove psalma Gospodin je pastir moj na sprovodnoj misi, Miro je ispraćen na vječni počinak na pićanskom groblju. Uime župe i općine Pićan riječi zahvale uputila je gđa Neva Gržinić, a svećenici iz svećeničkoga doma „Betanija“ u Puli uputili su izraze sućuti i slavili misu zadušnicu. Naša je vjera samo dragom Bogu znana i samo je dragi Bog svet i savršen, ali iz Vladimirova života možda možemo i smijemo naučiti kako je dobro uvijek tražiti Boga, moliti i raditi, uvijek mu se ponizno utjecati i u tom traženju ne stati, ne klonuti, ne tugovati, nego radowati se. Spavaj, poštovani gospodine Miro, dok te Gospodin opet ne probudi i moli za nas, za svoje voljene u obitelji, za svu našu župu, za sav svijet, kao što ti je i pogled bio za sve ljudi ovoga svijeta! Hvala ti na svemu! Gospodin ti bio milostiv sudac! Do ponovnoga susreta!

Cuauhtlatoatzin – Orao Koji Govori

Od djetinjstva volim Indijance. Još i danas volim gledati kaubojske filmove. Unatoč tome što su Indijanci najčešće prikazivani kao divljaci, nikad nisam tome podlegao na način da se ne bih obradovao i raznježio kad bih video na filmu ili u stripu i čitao u „pisanim“ romanima o nečem dobrom i lijepom među njima. I znam da sam od tih mojih najranijih početaka priježljkivao da ima koji kršćanski svetac Indijanac. Naravno, u stripovima i pisanim romanima i meni dostupnim filmovima toga nije bilo, ali je bilo nekih malih misionarskih knjižica, no u njima su bili prikazivani kao svetci i mučenici samo bijelci (misionari). Moglo se naći i da je neki Indijanac bio dobar, da je volio Isusa, da se počeo lijepo ponašati kršćanski....ali za svetca Indijanca do novijega doba nisam čuo. Vjerljivo moj propust, ali zato radost kad je papa Ivan Pavao II. jednoga Indijanca dana 31. srpnja 2002. u meksičkome glavnom gradu proglašio svetim. Bio je to Juan Diego Cuauhtlatoatzin.

Juan Diego rođen je navodno 1474. g. u Cuauhtilanu u tadašnjem kraljevstvu Texcoco, koje je pripadalo etničkoj skupini *chichimecas*. Već je bio oženjen kad je privučen propovijedanjem franjevaca prigradio kršćanstvo, primivši krštenje zajedno sa suprugom Marijom Luciom. Sklopili su kršćanski brak i živjeli u bračnoj čistoći do ženine smrti 1529. godine. Juan Diego nastavio je živjeti posve dosljedno krštenju pa je svoj intenzivni duhovni život hranio euharistijskim kruhom i

proučavanjem Božje riječi. Dakle, Juan Diego nije bio nikakav siledžija, nikakav ratnik, opasan tip. Dapače. Kada se 9. prosinca 1531. pješice uputio u Tlatelolco, u mjesto Tepeyac, u viđenju mu se ukazala ljupka Gospoda koja se predstavila kao „Marija Vazda Djevica, Majka pravoga Boga“. Rekla je Juan Diegu neka on u njeno ime zamoli biskupa koji se zvao Juan de Zamarraga, bio je franjevac, da na tom mjestu sagradi njoj u čast crkvu. Biskup nije poslušao Juan Diega pa mu se Majka Božja ukazala i drugi i treći put s istom molbom. Biskup je ispitao Juan Diega mnogo stvari iz kršćanskog vjerovanja da provjeri njegovu pravovjernost, ali mu ništa nije obećao što se tiče Gospine molbe, naprotiv, tražio je znak da mu se uistinu Gospa ukazuje. Četvrto ukažanje dogodilo se kad je Juan Diego išao po ispovjednika za svoga teško bolesnog, umirućeg strica. Na putu mu se ukazala Gospa, rekla da mu stric još neće umrijeti i poslala ga na brdo Tepeyac da nabere cvijeće. Bila je zima i sve je bilo golo, ali je na vrhu brda Juan Diego zaista našao puno cvijeća u cvatu te je Gospa rekla da ga ubere i odnese biskupu: „Odnesi to cvijeće biskupu u znak vjerodostojnosti ukazanja.“ Juan Diego je došao biskupu s cvijećem ogrnutim u tilmu (ogrtač) i kad je rastvorio tilmu, na njoj se pojavio lik Gospe Guadalupske. Biskup je shvatio da je i sam svjedok čuda koje se pred njim događa. Crkva je sagrađena, a Diego je ostavio sva svoja dobra i svu svoju rodinu i s

biskupovim dopuštenjem nastanio se u skromnoj kućici uz crkvu gdje se potpuno posvetio skrbi o tom malenom svetištu i primao hodočasnike koji su tamo dolazili iskazati čest Majci Božjoj. To će mjesto biti kasnije preobraženo u veličanstven hram, rječiti simbol pobožnosti meksičkoga naroda prema Guadalupskoj Djevici. Diego je u poniznosti nastavio živjeti kršćanski život uranjajući u kontemplaciju, vršeći pokoru, hraneći se Euharistijom, koju je s dopuštenjem crkvenih vlasti primao triput tjedno (u ono se vrijeme nije moglo često ići na pričest, kao što se nas danas potiče; bila je potrebna posebna dozvola). Juan Diego je, dakle, laik, nije ni svećenik ni redovnik. Bio je poslušan i žarko je surađivao s Božjom milošću. Uživao je velik ugled među svojim narodom, tako da su roditelji poticali djecu da budu poput Juan Diega. Kako lijepo i pozitivno! Čini mi se da smo mi naučeni prijetiti djeci nekim zločestim tipovima ili Bogom: „Božje oko svugde gleda, ništa mu se sakrit ne da!“ ili „Bog će te!“ Diegovi su ga sunarodnjaci prozvali: *Cuauhtlatoatzin*, tj. „Orao Koji Govori“. Juan Diego je Božji vidjelac. Preminuo je 1548. g. na glasu svetosti.

Dragi Juan Diego, molim te, zagovaraj sve koji čitaju stripove i romane i gledaju filmove s ulogama Indijanaca da spoznaju tvoju viđenicu „Mariju Vazdu Djericu i Majku pravoga Boga“.

Frane Mandić, mlađi brat Matka Mandića, III. DIO

U ožujku 1885. pristupio je Bratovšćini hrvatskih ljudi u Istri kao utemeljitelj s prinosom od 25 forinti. Bio je jedan od četiriju novih članova utemeljitelja, od ukupno trideset devetero, koliko ih je pristupilo do listopada 1885. Cjelokupnu utemeljiteljnu svotu uplatio je do glavne skupštine u Kastvu 3. listopada 1887. Sljedećih je godina prigodom božićnih i novogodišnjih blagdana redovito darivao dvije forinte Bratovšćini.

Fašisti su 13. 7. 1920. godine zapalili Narodni dom u Trstu

Frane Mandić bio je imenovan zdravstvenim savjetnikom Državnih željeznica sa sjedištem u Trstu. Bio je to važan i odgovoran posao, no u onodobnim istarskim prilikama katkad i opasan. Državno je odvjetništvo 1893. godine zaplijenilo Našu slogu od 17. kolovoza, a prema obavijesti u drugom izdanju razlog zapljeni bila je vijest o napadu na dr. Franu Mandića prigodom njegova službenoga putovanja u Pazin 9. kolovoza 1893. kao zdravstvenoga savjetnika (konzulenta) Državnih željeznica. O napadu na dr. Mandića oštريje i odlučnije pisale su nujuvaženije hrvatsko-slovenske i njemačke novine u Trstu. Protiv izgrednika koji su „grdili, psovali i izviđali“ dr. Franu Mandiću održana je kod Općine u Pazinu 29. rujna 1893. glavna kaznena rasprava. Devet napadača osuđeno je na globu od deset forinti (ili u slučaju neutuživosti na 48 sati zatvora). Jedan od problema s kojima su se željeznice u Istri suočavale i što je dr. Mandić morao rješavati, bila je malarija. U ono je vrijeme problem malarije na Brijunskom otočju i obali Istre nasuprot njemu rješa-

vao dr. Robert Koch, a zatim dr. Otto Lenz na zahtjev vlasnika otoka Paula Kupelwiesera.

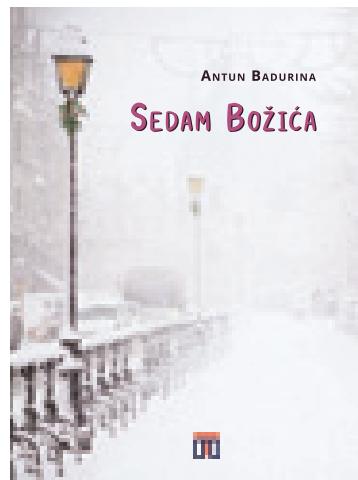
Aktivan u udružama

Frane Mandić povremeno je i aktivno sudjelovao na glavnim skupštinama *Bratovšćine* održavanim u Kastvu. U ožujku 1885. pristupio je *Bratovšćini hrvatskih ljudi u Istri* kao utemeljitelj s prinosom od 25 forinti. Bio je jedan od četiriju novih članova utemeljitelja, od ukupno trideset devetero, koliko ih je pristupilo do listopada 1885. Cjelokupnu utemeljiteljnu svotu uplatio je do glavne skupštine u Kastvu 3. listopada 1887. Sljedećih je godina prigodom božićnih i novogodišnjih blagdana redovito darivao dvije forinte *Bratovšćini*. U veljači 1882. te ponovno 31. prosinca iste godine izabran je u odbor Slavjanske narodne čitaonice u Trstu. Čitaonica je okupljala Slovence, Hrvate, Srbe, Crnogorce, Čehe i Slovake u tom gradu. Na redovitoj glavnoj skupštini u Trstu 1. siječnja 1885. dr. Mandić izabran je za predsjednika Odbora čitaonice. Dužnost predsjednika obnašao je do godišnje skupštine održane 17. siječnja 1886., na kojoj je zaključeno da je Društvo tijekom 1885. „lijepo napredovalo moralno i materijalno“. I sljedećih je godina bio aktivan kao odbornik ili zamjenik odbornika. Pomagao je i rad *Đačkoga pripomoćnog društva učenika hrvatske gimnazije u Pazinu*, utemeljenoga 1899. Dar *Đačkome pripomoćnom društvu* stizao je od dr. Frane Mandića redovito za „oprst od čestitanja božićnih i novogodišnjih blagdana“. Carsko i kraljevsko namjesništvo je 24. veljače 1893. odobrilo pravila Udruge za razvitak hrvatskoga i slovenskog školstva u Istri „na narodno-katoličkom temelju“ pa se taj datum smatra danom utemeljenja *Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru* sa sjedištem u Puli. Prvi predsjednik bio je dr. Dinko Trinajstić, zatim od 1894. do 1901. dr. Dinko Vitezić, a nakon njega prof. Vjekoslav Spinčić. Dr. Mandić bio je među onima koji su i redovitim prinosima Družbi, umjesto čestitanja božićnih i novogodišnjih blagdana, iskazivali svoje domoljublje. Dr. Mandić bio je jedan od zastupnika slavenskih društava u Trstu, koji su u lipnju 1882. izabrani u odbor ustrojen radi prikupljanja pomoći za podizanje *Narodnoga doma* u Ljubljani. (*nastavlja se*)

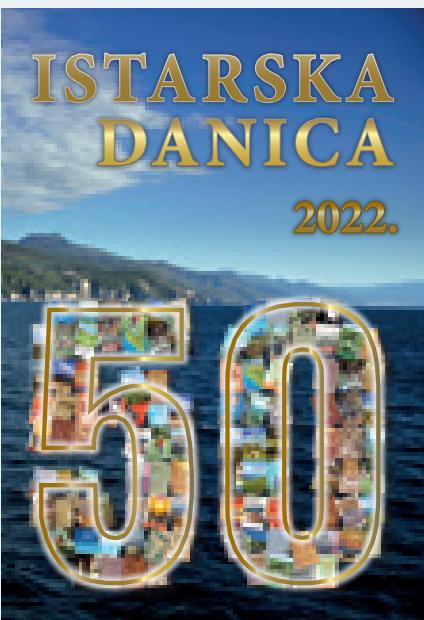
Antun Badurina: SEDAM BOŽIĆA

Priče okupljene u ovoj knjizi nastajale su od 1968. do 1993. godine, u autorovim mladim danima. Neke su objavljene u časopisima *Zadarska revija* i *Marulić* pa je ta činjenica, uz pozitivno mišljenje onih koji su priče pročitali, osokolila autora da ih priredi za tisak i predstava dobrohotnoj javnosti. Knjiga duguje konačno oblikovanje i tiskanje nesebičnoj zauzetosti suradnika u Krku i Pazinu. Posvećena je o. Srećku Badurini, šibenskom biskupu, o

25. obljetnici njegove smrti. Poveznica priča jest događaj Božića i snažna nostalgija božićnoga ozračja. Kako knjiga izlazi iz tiska upravo pred Božić 2021., autoru se pruža rijetka povlastica da njome čestita svojim budućim čitateljima čudesno Božje utjelovljenje u osobi Isusa Krista, koje može mijenjati duševna raspoloženja i ponašanja ljudi. Hvala na toj povlastici priređivačima knjige i znatiželjnim čitateljima.

Otisnuta jubilarna „ISTARSKA DANICA“

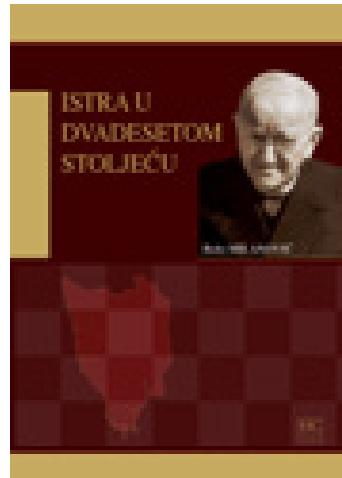
Ove je godine upravo izšao jubilarni godišnjak „Istarska Danica“. Pokrenuo ju je 1972. godine profesor i svećenik Antun Hek, u suradnji s Kršćanskim sadašnjosti iz Zagreba. Uredio ju je akademik Branko Fučić, dobar znalač istarske povijesti. Bila je to velika novina na kulturno-vjerskoj sceni u Istri nakon višegodišnje šutnje u jednomlju. Bilo je to u vrijeme hrvatskoga proljeća. Izdavač je predvidio zaplju, pa je dio razasao prije obavijesti o tiskanju. Doista je Istarska Danica bila zaplijenjena zbog banalnoga razloga, priče jednoga profesora „Uskrsono jaje“. U predgovoru je ovogodišnjega izdanja naglašeno kako je izdavanje Danice započelo 1924. i tiskana je u Trstu. Tada su je zabranile fašističke vlasti. Sprema se 100. obljetnica Istarske

Danice. Danica izlazi kontinuirano 50 godina. Istoga je oblika. Ovogodišnju Danicu potpisuju 42 autora, s 99 crno-bijelih fotografija i 72 fotografije u boji, na 240 stranica. Danica nudi sadržaj za sve uzraste i različite interese. Naslovica je ukrašena brojkom „50“ u kojoj su fotografije svih dosadašnjih naslovница. Otisnuto je i svih 70 grbova istarskih gradova, kao i 1972. godine. Istra ima svoju otmjennost. Zato su je Talijani nazivali „Istria nobilissima“, „najotmjenija Istra“. Svesci Istarske Danice prelaze dužinu jednoga metra. S tisućama fotografija i nebrojenim tekstovima mnogih autora svih profila, nezaobilazan je izvor za noviju povijest Istre i neizbrisiv trag u karakteru istarskoga čovjeka. Na kraju su i reklame četrdesetak donatora.(MJ)

Knjige mons. Bože Milanovića

Pripremili smo nova izdanja knjiga mons. Bože Milanovića. Svećenik i hrvatski rodoljub trajno nas je zadužio. Autentičan svjedok vremena u svojim knjigama progovara o tešku položaju, stradanju i obespravljenosti Hrvata na istarskom poluotoku i otocima, buđenju nacionalne svijesti i konačnom sjedinjenju Istre s domovinom Hrvatskom. Za objektivno valoriziranje povijesti Istre, za očuvanje većinskoga, hrvatskog identiteta Istre koji povjesna građa potvrđuje, nužno je poznавanje djela mons. Bože Milanovića koji je suvremenik tih događanja u 20. stoljeću. Mons. Božo Milanović osoba je čiji život i djelo, napisane knjige i ukupna ostavština nadilaze okvire Istre, a njega kao teologa, rodoljuba i vizionara svrstavaju u plejadu hrvatskih velikana 20. stoljeća. Njegovim zauzimanjem, predstavljenim dokazima na poznatoj mirovnoj konferenciji u Parizu 1946., i Pariškim mirovnim ugovorima iz 1947., potpisanim 10. II. 1947., omeđena je granica najzapadnijih krajeva Hrvatske. Komplet knjiga mons. Bože Milanovića svojevrsna je „po-vjesna enciklopedija“, baština kojom čuvamo i njegujemo

svoj identitet, svoj ostatak i opstanak na ovim prostorima. Smatramo je neizostavnim štivom svake istarske obitelji, a preporučamo je i čitateljima diljem Hrvatske kako bi upoznali to izvorno, narodnjačko biće Istre. Ivan Milotić i Ilija Jakovljević urednici su novih izdanja koja obuhvaćaju četiri knjige mons. Bože Milanovića: *Istra u 20. stoljeću, Hrvatski narodni preporod u Istri knjiga I, Hrvatski narodni preporod u Istri knjiga II* i *Moje uspomene*. Knjige se mogu nabaviti u knjižarama Josip Turčinović d. o. o. u Pazinu, Poreču i Puli ili naručiti izravno kod izdavača na adresi Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel. 052/ 624 342.

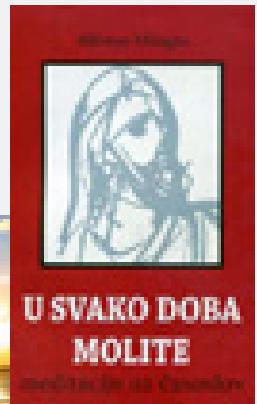
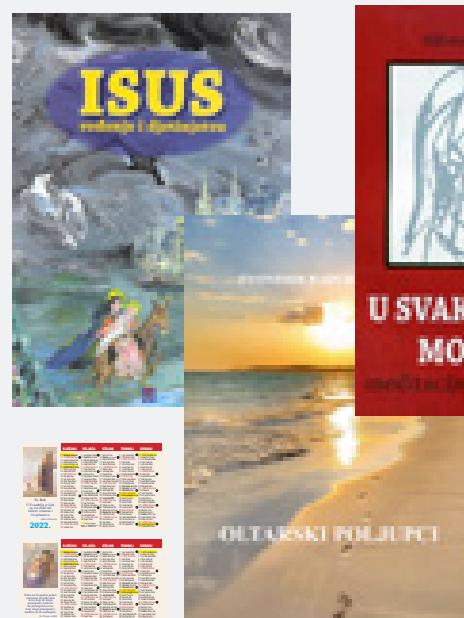
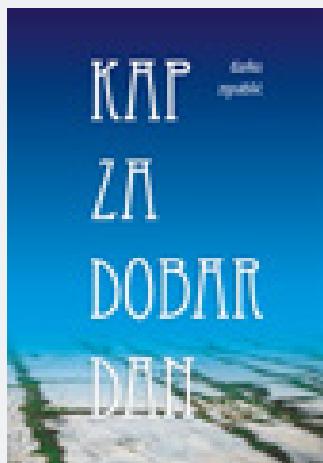
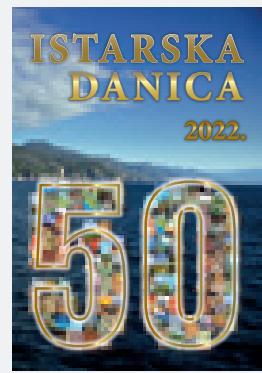
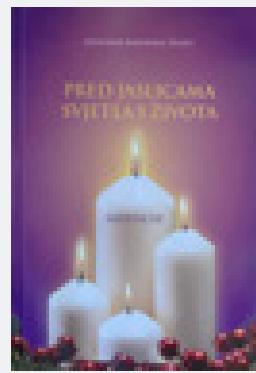

POSJETITE KNJIŽARE "JOSIPA TURČINOVICA"

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIC d.o.o. Pazin
Narudžbe na tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:
PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/621 082
PULA, Danteov trg 1, tel. 052/216 498
POREČ, Eufrazijeva 22, tel. 052/451 784

Radno vrijeme
Pon - pet 9-16 h, sub 8-13 h
Pon - pet 9-16 h, sub 8-13 h
Pon - sub 9-16 h

MISNA VINA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Kontakt za nabavu: porec@josipturcinovic.com, 052/451 784

**KATOLIČKI
KALENDAR
2022.**

I BRZO, I BLIZU.

SVAKODNEVNO
SVJEŽI KRUH I
KOLAČI, 24/7.

Bread stations

Želiš Panissimo
u svojem naselju
slobodno nas
kontaktiraj:

Grubiši 20a
52000 Pazin
Tel. 052 688 169
panissimo@panissimo.hr
www.reginex.hr

Labinski zvonik svetoga Justa

Središtem povijesne jezge Labina dominira zvonik sv. Justa, podignut 1623. godine na najvišem i najstarijem dijelu, na mjestu ranije crkve svetoga Justa, mučenika. Visok je 35 metara, a pripada župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije od koje je udaljen četrdesetak metara. Za župnika mons. Vilima Grpca zvonik je otvoren za posjetitelje te je jedna od popularnijih gradskih znamenitosti zbog prekrasna pogleda koji se posjetiteljima otvara s njegova vrha. Temeljito je obnovljen 2015. godine, za župnika preč. Milivoja Korena.

Po svom arhitektonskom obliku labinski zvonik sliči većem broju takvih sakralnih objekata na području Istre, sagradenih u XVII. stoljeću. Njegov četverouglasti toranj je masivan (širokih fasada), dok su bifore razmijerno uske, a završava oktagonalnim bubnjem i jednakokutnom piramidom. Ukrasni su elementi prilično skromni, a prilično se ističu ornamentalni monoliti na svakom od četiriju uglova iznad prostorije za zvona, ističe Just Ivetac u Istarskim uskličnicima.

Stubište je zvonika drveno. Ima dva zvona, a zvonjenje je automatizirano. Starije i veće zvono (težine oko 1500 kg) s nekoliko reljefa, među kojima je i jedan s motivom uznesenja Blažene Djevice Marije, nosi stihove himna *Il nome di Maria Alessandra Manzonija*, koji je pohvala imenu Marijinu. U čast tom imenu zvona zvone triput na dan: TE, QUANDO SORGE, E QUANDO CADE IL DIE, /E QUANDO IL SOLE A MEZZO CORSO IL PARTE, /SALUTA IL BRONZO CHE LE TURBE PIE / INVITA AD ONORARTE. Zvono je djelo poznate ljubljanske zvonoljevaonice obitelji Samassa, točnije Antona S. mlađeg: OPERA N=421. GETTATA DA ANTONIO SAMASSA DI LUBIANA 1841. Drugo zvono, iz 1921. god., težine oko 650 kg, nosi natpis koji se često pojavljuje na zvonomima iz toga razdoblja: 1918. ME FRE- GIT FUROR HOSTIS AT HOSTIS AB AERE REVIXI ITALIAM CLARA VOCE DEUMQUE CANENS 1921. ALBONA. Ime ljevača također je zabilježeno: FUSE FRANCESCO BROILI UDINE. Prema kazivanju Franka Zidarića, sina zvonara labinske crkve, koji se tijekom godine brine o zvoniku i njegov je svojevrsni kustos, labinski je zvonik imao još jedno, srednje zvono, težine od oko 700 – 800 kg.

Uz sam zvonik ove je godine uređeno dječje igralište, ograđen je i moderan kutak za igru mališana labinske starogradske jezgre. (np)

